National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

B103/A1-k

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

ILMUB
IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 90 (2533) XXVII aastakäik — Teisipäeval, 5. detsembril 1978 — Tuesday, December 5, 1978 — Üksiknumbri hind [illegible]

National Library Bibliothèque Nationale
DEC 8 1978
NEWSPAPER SECTION

Hiinlaste vabadusliikumine sunnitakse raugema

Hoiatusmärgid noortele agitaatoreile müürilehtedel

PEKING — Kaks uut müürilehte, ühel tekst, milles öeldakse, et kriitika viimase Hiina juhi Mao Tse-tungi vastu on läinud küllalt kaugele ja teisel kutsutakse rahvast kogunema kommunistliku partei ümber, on pandud üles Pekingis.

Nende müürilehtedega tahetakse rahva meeleolu välja juhtida ägedaist diskussioonidest, kus noored hiinlased on nõudnud sõnavabadust ja demokraatiat. See tänavademokraatlik liikumine algas äkki kaks nädalat tagasi, pärast seda, kui praegune juhtkond deklareeris, et 1976. aasta rahutus Tien An Men väljakul oli „revolutsiooniline sündmus". See tekitas kahtluse Mao otsuse vastu, kes sel ajal karistas rahutusest osavõtjaid ja sundis lahkuma oma kohalt praeguse parteijuhi Hua Kuo-fengi.

Informeeritud allikaist on saadud andmeid,

et kuni 10.000-e osavõtjaga demonstratsioonid ja müürilehtede kampaania on jõudnud ka Shangaisse, Hiina suurimasse linna.

Seal on ametivõimud andnud korralduse demonstratsioonide lõpetamiseks, samuti avalike nõudmiste esitamiseks. Demonstratsioonid on muutunud tagasihoidlikemaks ka Pekingis pärast suuremat kokkutulekut, mis toimus nädal tagasi esmaspäeval.

Need müürilehed ja peaministri abi Teng Hsiao-pingi väljendused on andnud kampaania vastastele moraalset tuge. Välisriikide vaatlejate poolt peetakse neid märkideks, et diskussioon on neis küsimustes läinud küllalt kaugele.

Tengi kriitilised rünnakud Mao vastu on andnud eelmise juhi töö kohta seisukoha, et Maol oli õigust 70% ja valekäsitust 30%. Peaministri abi ütles veel, et mõned väljendused seoses demokraatliku liikumisega, pole olnud kasuks stabiilsele korrale, ühtlusele ja Hiina moderniseerimisele.

Diplomaatlikes ringkondades on siiski eriarvamusi, et ametlikult poolt on antud käsk diskussiooni ja agitasioonitegevuse raugeda laskmiseks.

Ühel müürilehel öeldi, et Hiina ärgu kritiseerigu oma maad võõrastele reporteritele ja teisel kutsuti rahvast ühinema kommunistliku parteiga moodsamate eesmärkide saavutamiseks.

Käimasolev Hiina juhtide nõupidamine Pekingis on lõppemas. Diplomaatlikes ringkondades arvatakse, et see oli töökonverents, et ettevalmistada Kommunislikku Keskkomitee konverentsi selle kuu lõpul. Sellel eeloleval konverentsil arvatakse päevakorras olevat ka võimalus 61-e tähtsama poliitiku rehabiliteerimiseks, kes kõrvaldati kultuurirevolutsiooni ajal 1966?

Samadest allikatest on saadud teateid, et hiinlastele on erilisil kokkutulekuil möödunud kolmapäeval seletatud, et „demokraatlik liikumine" peab raugema.

Võõrad, kes katsuvad hiinlasilt tänavavestlusis saada nende seisukohti, leidsid, et inimesed on muutunud ettevaatlikemaks ja said küsimuste esitajaile tigedaks.

Suurel rahvakogumisel, kus 10.000 kuulasid pro-demokraatlikke kõnesid, olid inimesed närvilised. Üks hiinlane ütles reporterile, et rahva hulgas on liikumas palju erariides politsei agente, mistõttu inimesed kartsid võõrastega rääkida. Sama närvilikkust on vaatlejad märganud ka järgnevail päevil.

Üks välisriigi diplomaat ütles, et keegi hiinlane on talle seletanud pärast üht sellist koosolekut, et demokratiseerimise liikumine on läinud liiga kiiresti liiga kaugele, kuna ei tohtivat Mao vastase kriitikaga minna üle sobiva piiri. Küll võidavat pidada miitinguid ja arutada demokraatiat, aga ainult siis kui ettevaatlikult „otsitakse tõde faktidest".

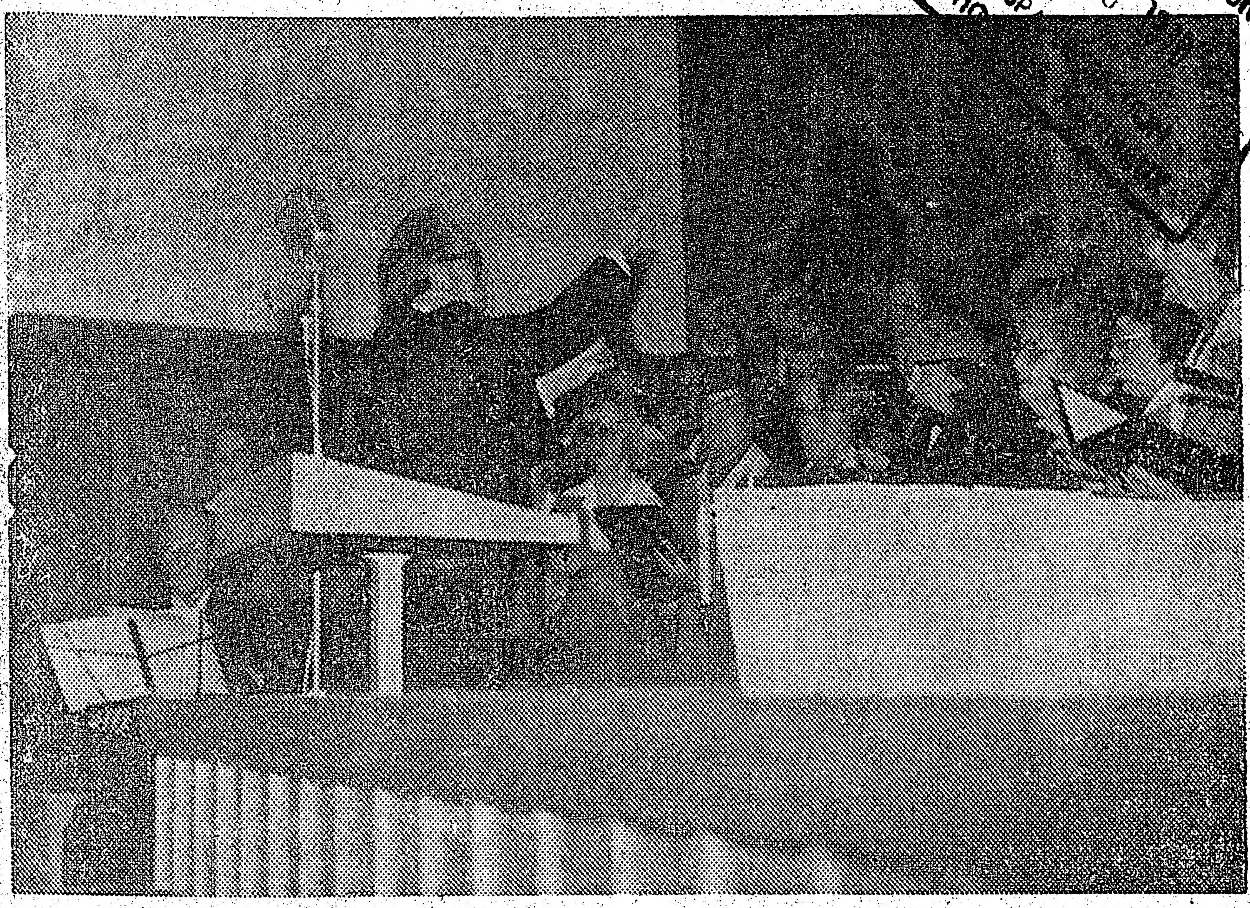

Muusikaõhtul T. E. Baptisti koguduses esines koguduse segakoor, juhatab dr. Johannes Tall, tshellol K. Raid. Foto: Ilme Lillevars

Sügissajud tekitasid Tartus uputuse

Torustik pole suurenenud koos kasvava linnaga

STOKHOLM (EPL) — Tartus oli augustikuus uputus tohutust paduvihmast, mis 9. ja 10. kuupäeval ummistas kogu linna kanalisatsiooni, sadeveekaevud ja torustikud, nii et vesi tungis keldritesse ja korteritesse, nagu selgub läände jõudnud kohaliku ajalehe „Edasi" eksemplarist. Tartus vallandas uputus üldise alarmi ning päästetöödele rakendati 1500 inimest.

Veega täitus linnas 183 keldrit, 34 keldikorrusel ja 80 esimesel korrusel asuvat korterit. Päästetöödel oli 35 tuletõrjeautot, 8 fekaaliaautot, 3 tuletõrje ja 4 pumbajaama. Väljapumpamisega paralleelselt puhastati kanalisatsioonikaeve ja ummistunud torustikke.

Pärast katastroofilise olukorra likvideerimist selgus,

et paduvihm on kahjustanud tugevasti ka tänavaid,

erit ikka veel kruusakattega Paju, Pärnu, Kivi ja Tähtvere tänavaid.

Telefoniühendused katkesid mitmetes linnaosades ja niljem tulid kaablid välja vahetada. Vesi tungis muide ka 24 koolimajja ja lastepäevakodusse keldreid ja katlamaju rikkudes, samuti hakkasid katused sadama läbi.

Paduvihm tabas ka linna polikliinikuid ja haiglaid, kus elekter ja telefoniühendused katkesid ning katused hakkasid läbi jooksma.

Apteekide keldrites asuvad laod ujutati üle.

Õnnetuse ulatust suurendas asjaolu, et linna elanikkond on tugevasti kasvanud, kuid torustik pole vajalikult ümber dimensioneeritud. Nüüd lubatakse teostada paberil seisnud kollektoriprojektid ja pumbamajade süsteem.

Raske lennuõnnetus Sri Lankal

189 inimest sai surma lennuõnnetusel Sri Lankal (Tseilonis), kui Islandi charterlennuk raskes tormis sooritas ebaõnnestunud maandumise. Lennukis olid peamiselt muhamedi palverändurid Indoneesialt, kes käisid muhameedlaste pühas linnas Mekas.

Maavärinud Mexico City's

MEXICO CITY — Kaks tugevat maavärinut ja mõned järelväringud toimusid möödunud kolmapäeval Mexico City's, surmates 8 inimest ja vigastades paljusid. Väringud põhjustasid suuri kahjustusi ehituste juures, kõigehitused kõikusid ja pildusid inimestele aknaklaasi kilde kaela. Mõned ehitused vajusid kokku, umbes 750 ehitust said vigastada, nii et inimesed neist välja evakueeriti. Üks üheksakorruseline hoone rebiti lõhki, teised jäid kallakile või vajusid. Mõõtmisel näitasid seismograafilised aparaadid esimese väringu puhul 7,8 ja teise puhul 7,9 Richteri skaalal.

Lätlase müstiline ärahüppamine New Yorgis

STOKHOLM, (Teataja) — Läti eksiilringkondades ja ajakirjanduses on viimasel nädalal olnud domineerivaks uudiseks tuntud läti kommunisti ja parteiliikme Imant Leshinskis'e ärahüpamislugu New Yorgis.

Imant Leshinskis oli N. Läti Välismaaga Sidepidamise Ühingu esimees ja pikki aastaid nende kodukutsumislehe Dintenes Bals (Kodumaa) toimetaja. Ta on sündinud 1931. a., saanud hea hariduse, andekas keelte alal ja palju reisinud. 1976. a. määrati ta tööle Nõukogude delegatsiooni juurde LRO peakorteris .

New Yorgis kui tõlk. 1977. a. aprillis oli ta külastanud lätlasi Chicagos ja mõista andnud, et ta kavatseb ära hüpata.

Seda ei võtnud aga keegi tõsiselt. 1978. a. septembris ilmus läti suures eksiillehes „Laiks" New Yorgis peatoimetaja poolt esiküljel artikkel, kus kinnitati, et Leshinskis on ära hüpanud. Riia vaikis.

Nüüd 11. nov. kirjeldas Riia raadio pikas saates mingit põnevat röövlilugu New Yorgist, kus USA luureasutus CIA koos läti emigrantidega olevat Leshinskise ära röövinud. Talle olla provotseeritud New Yorgis autoõnnetus ja seoses sellega kõik mehe dokumendid ära võetud ja Leshinskist ise ähvardatud koostöösse asuma CIA-ga.

CIA on nüüd teatanud, et tal ei ole midagi tegemist Leshinskise nimelise mehega. lisades, et

tegemist on KGB majori kraadis luureagendiga, kes töötas N. Liidu delegatsiooni juures,

kus ta sel sügisel on ära hüpanud. Leshinskis ise ei ole silmapiirile ilmunud ja kogu loo ümber on endiselt tihe salapärasuse loor.

Iisrael jätkab Jordani läänekalda asustamist

Autonoomia nõue palestiinlastele takistab rahulepingu sõlmimist

TEL AVIV — Iisraeli kohtuminister Shmuel Tamir ütles, et juudid tahavad jätkata Iisraeli poolt okupeeritud Jordani läänekalda ja Gaza kitsuse asustamist ka pärast seda, kui kohalikele palestiinlastele on antud omavalitsus.

Iisraeli valitsuse liige seletas raadiointervjuus, et kõik juutide asustuskeskused jäävad paigale ja Iisraeli sõjavägi jätkab nendel aladel julgeolekut tagavat kontrolli ka siis kui need piiratud ulatuses autonoomseks on saanud.

„Kui keegi võib mõelda, et autonoomia mõte on kolmas Palestiina riik meie ja Jordani vahel, et Iisraeli sõjavägi võiks evakueeruda neilt aladelt, et meie likvideeriksime juutide asustuskeskused ja et juudid loobuksid seal oma õigusest uuteks asustamisteks, siis need lihtsalt eksivad ja peaksid end vabastama sellistest illusioonidest," ütles Tamir.

Camp Davidi kokkuleppe põhjal Egiptus, Iisrael ja Ameerika Ühendriigid nõustusid Jordani läänekaldale ja Gaza maakitsusele andma piiratud ulatuses omavalitsuse õigust,

kusjuures Iisraeli sõjaline valitsus likvideeritakse ja palestiinlased korraldaksid ise oma sisemisi asju.

Camp Davidi kokkuleppeid on seni kasutatud mitmesuguste lisatingimuste väljapressimiseks.

Tamir seletas, et läbirääkimiste juures oli peamine oht, et „Egiptuse president Sadat ja võibolla mõni Carteri administratsioonist võiks saada vale idee, et Iisraelilt võib veelgi rohkem välja pressida. See on eksitus. Me andsime maksimumi, mis meil on võimalik anda ja nüüd iga katse meid veelgi suuremale järeleandmisele suruda, ebaõnnestub."

Samal ajal Jeruusalemmas peaminister Menachem Begin ütles möödunud nädalalõpul, et ta on optimistlik, et rahukokkulepe Egiptusega peagi alla kirjutatakse. Ta lisas siiski, et seni pole Egiptus vastanud Ameerika Ühendriikide uuele rahuettepanekule,

mille kohta Iisrael ütleb, et ta seda aktsepteerib, väljaarvatud üks võtmeküsimus, mis käsitab Palestiina omavalitsust,

kuna selle küsimuse ebaselgus võiks ohustada kokkulepet. Järjekordselt mängis Begin võimalusega, et „Iisrael on valmis alustama autonoomia küsimuse diskuteerimist koheselt pärast kokkuleppele allakirjutamist", lähemate nädalate jooksul.

Egiptlased on mõneti pehmendanud oma ajatabeli nõuet. Ameerika Ühendriigid on teinud ettepaneku rahukokkulepe siduda ajatabeliga Palestiina autonoomia määritlemiseks. Rahukokkuleppest ollakse esilagu siiski kaugel.

HAMILTONI EESTI SELTSI
UUE-AASTA BALL
31. dets. 1978. a. kell 7 õ.
Burlington Holiday Inn'is (Q.E.W. ja Guelph Line)
Eeskavas: Valve Tali, Edgar Kink ja Olaf Kopvillem ★ Harry Liivi orkester ☆ Õhtusöök, baar
Päasmed: $25.— isikult, $23.— liikmetelt, $15.— õpilastelt. Laudade ettetellimine koos pääsmete lunastamisega: T. Pallop, tel. 632-6216, 626 Empress Ct., Burlington, Ont. L7L 5E8 ● M. Pertens, tel. 522-0159, 22 Glenside Ave. Hamilton, Ont. L8P 2W7

ESIMENE
EESTI MUUSIKA
KONVERENTS
3. ja 4. veebr. 1979

ABEL LEE VALIKLOOMINGUT
1968 - 1978
EESTI MAJA VÄIKSES SAALIS
9. ja 10. dets. kell 11 e.l. — 9 õ.

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1979. aastaks!
Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.
Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Sotsiaalabi N. Liidus

Kui te räägite Eestist siia külla saabunud nooremate nõukogude rezhiimi all kasvanud inimestega okupeeritud Eestis valitsevatest sotsiaalsetest olukordadest ja üksikisiku materiaalsest heaolust, siis jääb teile mõningate külaliste seletustest mulje, et N. Liidus on inimeste sotsiaalsete vajaduste ja vanaduspäevade eest hästi hoolitsetud ning et üheski teises riigis ei mõelda nii tõsiselt ja sügavalt oma rahva heaolule kui N. Liidus.

Meil on kahju nendest inimestest, kes pika ajudepesemise ja välisinformatsiooni puudumisel sellisele arvamisele on jõudnud. Nende inimeste arusaamised ja puudulikud tõekspidamised on ka mõistetavad ja arusaadavad, kuna inimene ei kuule ega näe sünnist kuni surmani muud kui kõige suuremate valedega läbiimbutatud propagandat, mis ülistab N. Liidu süsteemi ja sellega kaasuvaid sotsiaalseid hüvesid kuid kritiseerib ja halvustab äärmise silmakirjalikkusega läänemaailmas valitsevat sotsiaalset olukorda ja rahva üldist elujärge.

Oma sotsiaalsete hüvede kiitmisel tõstavad venelased eriti esiplaanile arstiabi kindlustuse ja haiglate süsteemi ning kriipsutavad pidevalt alla, kuidas kommunistlik süsteem hoolitseb erruläinud inimeste eest neile väärikate pensionide maksmisega. Läbi käies teiste riikidega ei suuda venelased siiski teiste riikide ekspertide eest kurba tõde varjata ning läänemaailma vaatlejatele avaneb N. Liidu kõrgest sotsiaalsest standardist hoopis teine pilt kui venelased seda ise oma propagandaaparatuuri abil püüavad nii Venemaal kui ka allaheidetud maades ja välisriikidele näidata.

Nii mainib hiljuti N. Liitu külastanud ja seal haiglatega tutvunud Ühendriikide kirurg dr. W. L. Weyl, et N. Liit on oma haiglaraviga ja arstiabiga Ameerika Ühendriikidest vähemalt 45 aastat taga. Dr. Weyl kinnitab, et talle näidati ainult N. Liidu paremaid haiglaid, kuid nende standard võrdub Ühendriikide haiglate standardile 1930-nendatel aastatel. Haiglate varustus on puudulik ja röntgeni kabinettide varustused primitiivsed kuigi neid on püütud täiendada aparaatidega, mis on toodud Ungarist, Soomest ja Ida-Saksamaalt. Samal ajal on ka arstide sotsiaalne staatus Venemaal väga allasurutud ning neile makstakse erakordselt madalaid palkasid — keskmiselt 160 kuni 200 rubla kuus, mida teenivad paljud rasketööstuse töölised. Dr. Weyl mainib oma informatsiooni iseloomustades, et kui ta viibiks koos oma perekonnaga ringreisil N. Liidus ja kui mõni perekonnaliige juhtuks haigestuma, siis saadaks ta selle nii kiiresti lennukis Venemaalt välja kui võimalik.

Mis puutub vanade eest hoolitsemisesse, siis need probleemid ei kadunud 1917. aasta oktoobrirevolutsiooniga. N. Liidu juhtide sõnavõttudes ja ajakirjanduses kinnitatakse sageli, et N. Liidu riiklik pensioniplaan on kõige parem ja eesrindlikum kogu maailmas. Tegelikult on need pensionid. mis moodustavad 50—55 protsenti töölise või teenistuja viimasest kuupalgast, palju väiksemad kui paljudes kapitalistlikkudes riikides. N. Liidu statistikud mainivad, et igal inimesel kulub peavarjuks, riietumiseks ja toiduks minimaalselt 50 rubla kuus. Kuid miljonid inimesed ei saa seda pensionisummat ning näiteks kolhoosnikud peavad leppima ainult 28 rublaga kuus.

Väikese sissetulekuga pensionärid elavad väga viletsalt või püüavad oma sissetulekuid igasuguste kõrvalteenistustega ja sahkerdamisega suurendada. Üks N. Liidu pensionäre märkis väga tabavalt ühele ameerika ajakirjanikule, et N. Liidus ei saa keegi elada oma palgast — kuidas saab siis pensionär elada oma pensionist?! N. Liidu kommunistlik juhtkond püüab suurte pingutustega näidata, et N. Liidu pensionärid saavad eriti hea hoolitsemise osaliseks, kuid tegemist on siin varjatud vaesusega.

N. Liidu paljureklaamitud sotsiaalsed hüved hakkavad N. Liidust läänemaailma saabunud külastajatele alles siis õiges valguses paistma kui nad siin kauemat aega on peatunud. Siis toimub järsk ärkamine propagandauimast ja see ärkamine on kurb ja valus.

K. A.

Kirjanikud soovivad kaasabi ajakirjandusel

Stokholmis toimus 18. nov. Välismaise Eesti Kirjanike Liidu aastapeakoosolek. Juhatus valiti tagasi endises koosseisus: esimees August Mälk, abiesimees Kalju Lepik, sisesekretär Raimond Kolk, välissekretär ja laekur Arvo Mägi, informatsioonisekretär Karin Saarsen, liikmed Ilmar Jaks ja Helga Nõu.

Koosolekul arutati aktuaalseid kirjandusküsimusi ja võeti vastu resolutsioon:

VEKL-u koosolek leiab, et eesti ajakirjandus paguluses peaks juhtima rohkem tähelepanu kirjandusele:

1. Kasutama rohkem ilukirjanduslikku materjali (joonealuseid, romaane, lühiproosat, luuletusi, esseid, vesteid).

2. Tutvustama ja arvustama senisest suuremal määral ilmunud teoseid ja käsitlema kirjanduskultuurilisi küsimusi.

Koosolekule järgneval koosviibimisel rääkisid Helga ja Enn Nõu oma reisist Ameerikasse, eriti osavõtust Metsaülikoolist Kanadas.

Lääne-Saksamaa esimene ametlik terastööliste streik

BONN — Lääne-Saksamaa esimene ametlik terasetööliste streik algas möödunud nädalal, kui 40.000 töölist lahkusid oma töökohtadelt nõudes kõrgemat palka ja 35-tunnilist töönädalat.

Aeg teeb oma tööd.

Punaste mässukatse 1. detsembri protokollis

1. detsembri mässukatse põhjustajaks sai V. Kingissepa hukkamine

Kui mõned memuaaridekirjutajad (O. Mamers) vihjavad asjaolule, et meil ei oldud küllalt tähelepanelikud kommunismiohust 1924 ja enne seda, siis on see küll vale. Meil peeti kogu aeg rahulepingu sõlmimisest kuni 1. detsembrini 1924 visa võitlust kommunismi likvideerimiseks, küll arreteerimiste, küll surmaotsustega suurematele punastele. Mis 1924. 1. detsembri mässukatse otseseks põhjustajaks sai, oli kindlasti Viktor Kingissepa hukkamine 1922 mai kuus. Sellele vannuti muidugi verist kättemaksu ja mindi 1924 augustis nii kaugele, et mõrvati Abjas rkl. Johannes Nanilson. Kui 1. detsembri mäss tuli ootamatusena, siis püüdsid mässajad varjata oma julma kavatsust ja see õnnestus neil niivõrd, et määratud mässupäeva hommikul keegi ei osanud seda oodata.

Mul on kasutada selleaegne Riigikogu erakorralise koosoleku protokoll sama päeva õhtupoolikust. Koosolek algas kell 4.45 ja lõppes kell 5.55. Selle sisuks on riigivanem dr. Akeli ja sõjaväede ülemjuhatajaks määratud kindralleitnant Laidoneri ettekanded, mis kõlavad sõnasõnalt järgmiselt:

Riigivanem Fr. Akel: Härrad Riigikogu liikmed! Eesti riik on noor, kuid raskustes kogenenud. Meil kõigil on veel üksikasjaliselt meeles heitlus Eesti vabaduse eest, on meeles need suured ohvrid, mis riigi rippumatus meilt nõudnud.

Kuid värsked sündmused kõnelevad selgel keelel, et see heitlus Eesti vabaduse eest veel mitte ei ole lõppenud, et ohvritele halastamatult lisa nõutakse.

Sõjariistad on uuesti paukuma pandud meie iseseisvuse verivaenlase poolt ja seda nimelt riigi südames — tema pealinnas. Minu härrad! Need olgu äratuse ja hoiatuse paugud — tänu Jumalale — sest vaenlase suuremad kavatsused ei ole ka seekord mitte täide läinud; kuid seisukorra tõsidust ei vähenda ka see õnnelik asjaolu mitte.

Üldjoontes on lugupeetud Riigikogu liikmed tänahommikuste sündmuste käigust vististi kõik informeeritud ja üksikasjalise ülevaate sellest annab see lugupeetud isik, kelle kätte valitsus on möödapääsemata tarvilikuks pidanud sõjaväelist võimu koondada. Teada on meil kõigil,

et kolmanda internatsionaali käsutada olevad salgad tänasel varajasel hommikul sõjariistus väljaastumise pealinnas toime **panid,**

ühel ajal ametkonde vallutades ja selle juures riigiametnikke ja kodanikke nende kohuste täitmisel maha tappes, enne kui appitõttavad väeosad neid selles takistada said.

Rkl. Nanilsoni tapmisele on pidanud järgnema uued ohvrid ja surma on saanud Vabariigi Valitsuse liige teedeminister Karl Kark... (Riigikogu liikmed tõusevad püsti.)... kelle põrm lossi Valges saalis puhkab. Peale selle veel mitmed ohvitserid, kaitseväelased ja riigiametnikud — meie kohus on nende mälestust vaikselt austada. (Riigikogu liikmed istuvad kohtadele.).

Mitte pealinnaga ei piirdunud see enamlaste riigipöörde katse, vaid ka mujal riigi piirides on ühenduses päevasündmustega ja kooskõlas nendega kuritöid sama sihiga toime pandud.

Nimelt on raudteeliiklust katsutud sildade vigastamise kaudu takistada.

Senini kogutud andmed näitavad kindlasti, et siin on asutud varemalt omas kihutuslehtedes ja muul viisil äratähendatud kavatsuste järele talitamisele, et siseriigis omal jõul algatust teha ja siis väljaspoolt abi nõutada. Minu härrad! Kui vabariigi valitsus Riigikogu juhatusele täna veel soovi avaldas Riigikogu erakorraliseks koosolekuks kokku kutsuda, siis sündis see sel otstarbel, et Riigikogu võimalikult kiirelt informeerida praeguse seisukorra kohta, nimelt aga selleks, et teatavaks teha valitsuse samme, mis osalt Riigikogu heakskiitmist, osalt Riigikogu kinnitamist nõuavad. Ja kui siis Riigikogu ja valitsuse vahel üksmeel valitseb, siis suudab Vabariigi Valitsus kindlal käel edasi tegutseda ja enamlist riigipöörde katset täitsa likvideerida.

Erakorralised ajad nagu praegu, nõuavad tungivalt erakorralisi abinõusid — ei kiideta neid heaks, peab Vabariigi Valitsus, võib olla, jääma pealtvaatajaks.,

Arvan, et meie kõigi ühisele vaenlasele ühine rind tuleb vastu panna. — Teeme meie seda, siis võime julgesti tulevikku vaadata. Nagu Riigikogule ette kantud on, on Vabariigi Valitsus põhiseaduse §60 punkt 5-da

põhjal tarvilikuks ja möödapääsematuks pidanud sõjaseadust välja kuulutada kogu Eesti riigi piirides.

Sellesama paragrahvi ja punkti põhjal tuleb seda Vabariigi Valitsuse otsust Riigikogule kinnitamiseks ette panna, mida Vabariigi Valitsus ka teinud on.

Teiseks, arvesse võttes praegust momenti ja silmas pidades, et vägivallaga väljaastumine ja agitatsioon ei piirdu mitte ainult pealinnaga, vaid on andmeid, nagu ma lühidalt seda puudutasin, mis näitavad, et tegutsetakse üle kogu riigi,

siis on tarvilik, et Eesti kaitsevägi valmis oleks kaitsema mitte ainult Tallinna linna, meie pealinna, vaid tal tuleb kindlalt ja julgelt välja astuda selle ülbe aktsiooni vastu üle kogu riigi.

Selleks pidas Vabariigi Valitsus tarvilikuks sõjaväelist võimu koondada ühe isiku kätte. Aluseks on Vabariigi Valitsusel selleks olnud põhiseaduse §80, mis küll mitte tähttähelt, kuid siiski sisu järele Vabariigi Valitsusele minu arvates selle õiguse annab.

Nimelt „põhiseaduse §80 põhjal on Vabariigi Valitsus täna otsustanud nimetada kindral-leitnant J. Laidoner Eesti vabariigi kõigi kaitsevägede ülemjuhatajaks 1. detsembrist sel aastal kell 9.30 minutit hommikul, arvates õigustega, mis on ette nähtud sõjaväegede juhtimise seaduses sõja ajal. Ja minul on au Vabariigi Valitsuse nimel seda valitsuse otsust lugupeetud Riigikogu liikmetele ette panna heakskiitmiseks.

Lähemaid teateid tänaste väljaastumiste kohta annab vägede ülemjuhataja ja härra kindralleitnant Laidoner.

E. V./EPL

Jordan toetab palestiinlasi

AMMAN — Jordani ja Palestiina Vabastamise Organisatsiooni juhid nõustusid põhiprintsiipides koostööks ja toetuse andmiseks palestiinlastele Iisraeli poolt okupeeritud territooriumil. Läbirääkimised kestsid Jordani pealinnas viis päeva. Nõupidamiste lõpul antud kommünikees lükkasid mõlemad pooled tagasi Camp Davidi kokkuleppe suunad.

Kommentaarid

11. nov. külastasid Tallinna USA Olümpiakomitee president Robert J. Kane ja peasekretär J. Don Miller. 1980. aasta olümpia purjeregati organiseerimiskomitee pressikeskuses tutvustas külalistele ettevalmistust organiseeriva komitee Tallinna valitsuse juhataja Oleg Sapozhnin. Külalistele andis ülevaate Eesti spordist ja kehakultuurist Eesti Spordikomitee esimehe esimene asetäitja Kristjan Arusoo. Vastuvõtul viibisid veel Eesti toiduainete tööstuse minister, Eesti purjetamisföderatsiooni presiidiumi esimees Jaan Tepandi ja 1980. aasta olümpiaregati organiseerimiskomitee pressikeskuse juhataja, Televisiooni- ja Raadiokomitee esimehe asetäitja Aado Slutsk.

Pärast vestlust pressikeskuses käisid külalised Pirital vaatamas purjetamiskeskuse ehitust ja tutvusid linnaga. Pärastlõunal oli vastuvõtt Tallinna Raekojas.

USA Olümpiakomitee president R. J. Kane seletas hiljem, et külaskäik Moskvasse ja Tallinna oli sportimisvõimalustega tutvumiseks ja inimestega kohtumiseks, kes tegelevad olümpia ettevalmistustega. Kuid sellekõrval taheti vaadata ka, kui kaugele on jõutud ettevalmistustöödega. Ameeriklasest president lahkus heade muljetega. Need muljed olid isegi nii head, et küsimusele, millal ta mõtleb jälle Tallinna tulla, vastas ta „kui mitte varem, siis 1980. aasta olümpiamängude ajal kindlasti. Ja siis juba mitte ainult selleks, et jälgida olümpiaregatti, vaid et kuulata ka Eesti suurepäraseid laulukoore."

Ameerika külalistele esitati ka selline küsimus, et mis nad arvavad mõningatest läänemaailma reaktsioonilistest ringkondadest kostnud häältest, mis nõuavad 1980. a. olümpiamängude boikoteerimist. Sellele vastas president R. J. Kane, et „sellised üleskutsed" on alusetud, põhjendamatud ja rumalad. Kui niisuguseid hääli ka kusagilt kostab võivad need kuuluda vaid mingisugustele tähtsusetutele rühmitustele." Ja lisas siis veendunult: „Võin kinnitada, et USA olümpiakoondis saabub 1980. aasta olümpiamängudele Moskvasse täies koosseisus ja võtab võistlustest osa."

Talle sekundeeris F. Don Miller, öeldes et „olümpiamängud on eelkõige üritus sportlaste jaoks. Ohutada olümpiamängude abil poliitilist vaenu rahvaste vahel — see on vastuolus juba ainuüksi olümpiamängude põhimõtetega."

Sellised ameeriklaste seisukohad ja kiidusõnad venelaste poolt okupeeritud maal tekitavad jälle pettumustunde vabadustraditsioonidega maa esindajaist ja tekitavad küsimuse, kas eestlaste märgukirjad on nende meesteni jõudnud? Need märgukirjad on ühe allaheidetud rahva, aga mitte mingi tähtsusetu rühmituse protestihääl, kes nüüd kui olümpiamängud on maailma huvipunktis, suudavad sellega koos oma vabadusnõuet esile tuua.

*

Rootsis ilmuvas eesti ajalehes „Eesti Päevaleht" kirjutas Linda Tomingas-Vanaaus lugejakirja Lõuna-Rootsis asuvast linnast, olles arusaamatuses, et Stokholmis võidakse kaks kultuuriüritust samale ajale paigutada.

Kui palju raskem oleks sel tublil kooliõpetajal ja laulukoori juhatajal mõista Toronto eesti ühiskonna ürituste koordineerimatust. Möödunud pühapäeval oli kuus üritust samale päevale paigutatud. Eelmisele laupäevaõhtule aga mitte ainsatki avalikku ja järgmiseks nädalaks ka ei näi neid enam jätkuvat. Põhjus vist oli, et igaüks saaks ruttu jääda jõulupühi pühitsema.

Ürituste koordineerimatus on siinses eesti ühiskonnas lahendamatu probleem. Kui üldkalendris suudetakse mingi süsteem luua, siis sellele päevale oma lootused pannud organisatsioon leiab korraldamisel, et äkki on samal ajal mitu teistki üritust. Öeldakse, et meil on palju inimesi ja neid jätkub kõikjale. Küllap neid kõikjale jätkukski, aga tähelepanekud näitavad, et üritustel käijad on ikka samad, nii siin kui seal.

HA

VALVEAR
NÄDALALÕ

9. ja 10. dets. dr.
922-3824.

16. ja 17. dets. dr. M
tel. 481-6834.

Eesti Skautide
Kanadas vane
päeva edutuse

Skaudi hoolsusdip
märgikandmise õiguse
tud 1. Kasekamp, An
ronto Lembitu, 2. Ra
Toronto Viking.
Nooremskautmastri
tatud 1. Leis, Peeter
Viking.

DAISY REET TAADA
(Birkenbusch, Ralend
õppinud Tallinna Pra
seumis, lõpetanud Jak
ni nimelise Gümnaasi
na Teatrikooli, haigla
kursused R. T. ja A. R
biokeemias (Canadian
Laboratory Technolog
das 1978. a. University
Université'd d'Ottawa
di.

Saksa teatrih
põles Tartus

Kodumaalt tulnud
on toimunud tulekahj
sa Teatris, mis asus
sel Venemuise) täna
maja oli ehitatud sa
sel baltisakslaste po
kasutati saksakeelse
miseks.
See on aga kahel
Tartu ainukeseks t
Esimest korda kolm
tel aastatel, kui „Vane
ja ümber ehitati, mis
aastat. Teist korda p
muise" põlemist sõja
kestis pikki aastaid, e
di luba „Vanemuise"
seks.
Viimastel aastatel
lava „Vanemuise" te
ja seda kutsuti Tar
„Väikseks Vanemuis
Pole teada, kui suu
miskahjustused, on r
risaali lae hävinemise

Olümpiajahid
Tallinnas

1980. a. olümpia org
komitee ja Tallinna S
Katsetehas kirjutasid
le, mille järgi tehas s
metada end 1980. a.
gude ametlikuks hank
hases valmistatakse
jeregatist osavõtja
„Finn" ja „470" klass
se klassi jahtide valmi
ta langetab lõpliku ot
vaheline Purjetamisli
Londonis toimuval
kul. 1979. a. jaanuari
has plaani kohaselt k
klassi jahti rahvusvah
näitusele.

KINDLUST
23 WESTMORE Dr
Rexdale, Ont. M
Tel. 745-46

entaarid

külastasid Tallinna
iakomitee president
ne ja peasekretär J.
1980. aasta olümpia-
rganiseerimiskomitee
s tutvustas külalis-
lstust organiseeriva
nna valitsuse juhata-
zhnin. Külalistele an-
Eesti spordist ja ke-
Eesti Spordikomitee
ene asetäitja Krist-
Vastuvõtul viibisid
luainete tööstuse mi-
purjetamisföderatsi-
ımi esimees Jaan
980. aasta olümpia-
ganiseerimiskomitee
juhataja, Televisi-
diokomitee esimehe
Slutsk.
lust pressikeskuses
ed Pirital vaatamas
skuse ehitust ja tut-
. Pärastlõunal oli
linna Raekojas.
npiakomitee presi-
ane seletas hiljem,
Moskvasse ja Tallin-
nisvõimalustega tut-
inimestega kohtumi-
elevad olümpia ette-
Kuid sellekõrval
ka, kui kaugele on
ttevalmistustöödega.
president lahkus
tega. Need muljed
head, et küsimusele,
leb jälle Tallinna
a „kui mitte varem,
ta olümpiamängude
Ja siis juba mitte
et jälgida olümpia-
et kuulata ka Eesti
laulukoore."
külalistele esitati ka
s, et mis nad arva-
test läänemaailma
est ringkondadest
est, mis nõuavad
piamängude boiko-
ele vastas president
t „sellised üleskut-
ud, põhjendamatud
Kui niisuguseid hää-
kostab võivad need
id mingisugustele
rühmitustele." Ja
dunult: „Võin kinni-
olümpiakoondis saa-
a olümpiamängude-
täies koosseisus ja
est osa."
eeris F. Don Miller,
olümpiamängud on
s sportlaste jaoks.
mpiamängude abil
u rahvaste vahel —
olus juba ainuüksi
ude põhimõtetega."
eeriklaste seisuko-
õnad venelaste poolt
naal tekitavad jälle
e vabadustraditsioo-
sindajaist ja tekita-
, kas eestlaste mär-
ende meesteni jõud-
märgukirjad on ühe
rahva, aga mitte
etu rühmituse pro-
nüüd kui olümpia-
aailma huvipunktis,
ega koos oma vaba-
tuua.

*

uvas eesti ajalehes
eht" kirjutas Linda
aaus lugejakirja
asuvast linnast, ol-
uses, et Stokholmis
kultuuriüritust sa-
igutada.
askem oleks sel tub-
al ja laulukoori ju-
Toronto eesti ühis-
ste koordineerima-
ud pühapäeval oli
samale päevale pai-
isele laupäevaõhtu-
insatki avalikku ja
dalaks ka ei näi
tkuvat. Põhjus vist
saaks ruttu jääda
itsema.
ordineerimatus on
ihiskonnas lahenda-
n. Kui üldkalendris
ingi süsteem luua,
evale oma lootused
isatsioon leiab kor-
äkki on samal ajal
üritust. Öeldakse, et
inimesi ja neid jät-
Küllap neid kõik-
i, aga tähelepane-
, et üritustel käijad
d, nii siin kui seal.

HA

VALVEARST NÄDALALÕPUL

9. ja 10. dets. dr. H. Tari, tel. 922-3824.

16. ja 17. dets. dr. M. Leesment, tel. 481-6834.

Eesti Skautide Malev Kanadas vanematepäeva edutused

Skaudi hoolsusdiplom koos märgikandmise õigusega on antud 1. Kasekamp, Andres — Toronto Lembitu, 2. Raun, Jaak — Toronto Viking.

Nooremskautmastriks on edutatud 1. Leis, Peeter — Toronto Viking.

DAISY REET TAADA (Birkenbusch, Ralend) õppinud Tallinna Prantsuse Lütseumis, lõpetanud Jakob Westholmi nimelise Gümnaasiumi, Tallinna Teatrikooli, haigla laborandi kursused R. T. ja A. R. T. tasemel biokeemias (Canadian Society of Laboratory Technologists), omandas 1978. a. University of Ottawa/ Université'd d'Ottawa B. A. kraadi.

Saksa teatrihoone põles Tartus

Kodumaalt tulnud teadete järgi on toimunud tulekahju Tartu Saksa Teatris, mis asus Aia (praegusel Vanemuise) tänaval. Teatrimaja oli ehitatud sajandivahetusel baltisakslaste poolt ja seda kasutati saksakeelse teatri tegemiseks.

See on aga kahel korral olnud Tartu ainukeseks teatrimajaks. Esimest korda kolmekümnendatel aastatel, kui „Vanemuise" maja ümber ehitati, mis kestis mitu aastat. Teist korda pärast „Vanemuise" põlemist sõja ajal, mil kestis pikki aastaid, enne kui saadi luba „Vanemuise" ülesehitamiseks.

Viimastel aastatel täitis teatrilava „Vanemuise" teise lava osa ja seda kutsuti Tartus üldiselt „Väikseks Vanemuiseks".

Pole teada, kui suured on põlemiskahjustused, on räägitud teatrisaali lae hävinemisest.

Olümpiajahid tehakse Tallinnas

1980. a. olümpia organiseerimiskomitee ja Tallinna Spordilaevade Katsetehas kirjutasid alla lepingule, mille järgi tehas sai õiguse nimetada end 1980. a. olümpiamängude ametlikuks hanketäitjaks. Tehases valmistatakse olümpia purjeregatist osavõtjatele jahid „Finn" ja „470" klassides. Viimase klassi jahtide valmistamise kohta langetab lõpliku otsuse Rahvusvaheline Purjetamisliit novembris Londonis toimuval aastakoosolekul. 1979. a. jaanuaris saadab tehas plaani kohaselt kaks mõlema klassi jahti rahvusvahelisele paadinäitusele.

H. KIRIK
Insurance
Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Eesti Vastastikuse Abistamise Selts Prantsusmaal osa juhatuse liikmeist. Vasakult: Hilda Weide (esinaine), Salme Nicolaenko, Jette Leygovie ja Olga Bucquet.

Eesti kultuur ja keel säilub Pariisis

Pilk Pariisi eestlaskonna elule ja sealse Eesti Seltsi tegevusele

„Pariisi elu on kallis," ütleb äsja Prantsusmaa pealinnast naasnud Toronto eestlanna Helmi Liivandi, kes viibis seal kuus nädalat külas tütre juures. „Meie nuriseme siin Kanadas oma probleemide üle, kuid Prantsusmaal on need probleemid palju suuremad ja elu kaks korda nii kallis kui Kanadas."

Pariis on muutunud viimaste aastate jooksul uute ehituste tõttu moodsamaks linnaks, kuid on kaotanud ka palju oma endisest võlust.

Kuna vanalinna tänavad on kitsad ja autoliiklus suur, siis on õhk saastatud ja vahetevahel ei suuda isegi päike rõhuvast suitsupilvest läbi tungida.

Kuid Pariis on kahtlemata ikka veel suur kultuurielu ja seltskondliku elu keskus ning kellel on raha, see võib siin täiel sõõmul väga mitmepalgelist elu nautida.

Eestlasi ei ole Pariisi enam palju järele jäänud. Keskealised ja vanemad inimesed on koondunud Eesti Vastastikuse Abistamise Seltsi ümber ja käivad igal kolmapäeval koos. Sageli astub sisse ka üks noormees, üliõpilane, kes viimastel aastatel on oma emakeele vastu huvi tundma hakanud ja on seda edukalt õppinud! Suuremate sündmuste puhul tuleb kokku 60—70 inimese ümber.

Seltsil on umbes saja eestlase aadressid, kuid paljud neist inimestest on eestlusest võõrdunud, iseäranis eesti mehed, kes on abiellunud prantslannadega.

Prantslastega abiellunud eesti naised toovad siiski oma mehed kaasa suurematele eestlaste kokkutulekutele nagu jõulupeole, Vabariigi Aastapäeva aktusele, emadepäevale ja kaks korda aastas toimuvale jumalateenistusele.

Noored on eestlusele Pariisis kadunud, kuna nad ei leia endale vanemate inimeste hulgas sobivat eesti seltskonda.

Huvitaval kombel tunnevad eestluse vastu huvi need noorema generatsiooni liikmed, kes Eestis on käinud ning seal eestlaste hulgas ringi on liikunud.

Kultuurilisel alal viljeletakse koorilaulu ning kõik suuremad kokkutulekud on kaunistatud koorilaulu ettekannetega. Koorijuhiks on S. Siion. Kooriliikmed käivad laulmas ka teistes riikides eestlaste üritustel nagu Belgias, Inglismaal ja Lääne-Saksamaal. Koori tuumik kavatseb osa võtta ka Stokholmis 1980. aastal toimuvatest Ülemaailmsetest Eesti Päevadest. Selts on organiseerinud ka kirjandusõhtuid ja korraldas V. Orgussaare-Karasevi eestvõttel A. H. Tammsaare ja teiste kirjanike teoste näituse.

Näitusel oli esitatud ka kujur Maire Männiku A. H. Tammsaare pea ja peareljeefiga medal.

Näitus toimus möödunud kevadel Pariisi uues kultuurimajas Centre de George Pompidou, mis on viimastel aastatel ehitatud ja on täielikult erineva moodsa ehitusstiiliga Pariisi vanalinnas ja mille esisel mängivad tänavamuusikud ning esinevad tantsijad-klounid ja tuleneelajad.

Seltsi esinaine Hilda Weide mainib, et suuremaks eestlaste kokkutulekuks on siiski Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise aktus. Käesoleval aastal toimunud 60. aastapäeva aktusele tahtis Hilda Weide mõnelt teiselt maalt eestikeelset kõnelejat, kuid see ei õnnestunud. Aktusest osa võtvad prantslased imestavad alati, millise rahvusliku hoiakuga ja armastusega eestlased oma riiklikku tähtpäeva tähistavad.

Välisvõitluse alal võtab Hilda Weide 1972. aastast alates osa n.n. „Pariisi-Grupi" tegevusest. Pariisi gruppi kuuluvad 16 rahvuse esindajad ning nende eesmärgiks on võidelda kommunistliku ikke alla painutatud Ida-Euroopa riikide vabastamise eest.

Seltsi esinaine mainib, et tema vabadusvõitluslikku tööd pidurdab vastava prantsuse keele kirjanduse puudumine, kuna vastav kirjandus on saadaval ainult inglise ja eesti keeles

ning 50 miljoni prantslase valgustamisele ei ole keegi mõelnud. Hilda Weide leiab, et kõigis vabadusvõitluslikes küsimustes peaksid suuremad eestlaste grupid väiksemaid abistama.

Helmi Liivandi mainib, et ta külastas Pariisis Pere-Lachaise surnuaial ka kunstnik Eduard Wiiralti hauda, mis kujutab endast krobelisest graniidist kalmu, mille siledale osale on asetatud kunstniku allkiri ja sünni- ning surmaaeg. Haud on seni hästi säilunud, kuid kuna Pariisis üüritakse haua koht teatud aastateks, siis ei ole teada, mis juhtub siis kui üüriaeg on möödunud. Ed. Wiiralti matmist korraldas omal ajal saadik K. Pusta.

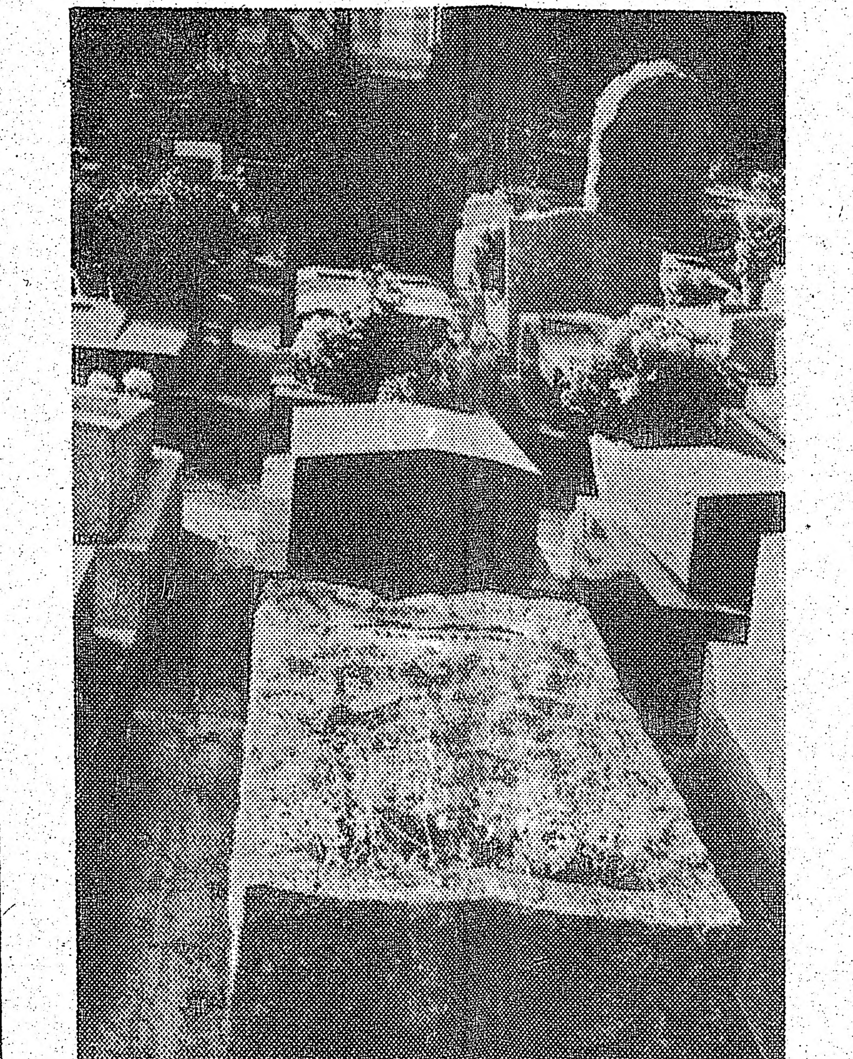

Kunstnik Ed. Wiiralti haud (esiplaanil) Pariisis Pere-Lachaise kalmistul.

Realistide koosviibimine

Tallinna Reaalgümnaasiumi endiste õpilaste Koondis Kanadas (RKK) korraldas reedel, 24. nov. õhtul Tartu College'i ruumides järjekordse kokkutuleku. Kohal olid Toronto ja lähema ümbruse koolivennad, nende hulgas koguni külaline klv. Erik Lepp Montrealist. Koosviibijaile oli õhtusöögi veiniga korraldanud klv. E. Mägi ja hubases vestluses istuti lauas ning elustati aastakümneid tagasi elatud koolipäevi.

Sõnavõtjaid oli arvukalt: kõigepealt tervitus RKK esimehelt klv. B. Randalov'ilt, siis tervitus Montreali koolivendadelt klv. E. Lepp'alt, kirjalik tervitus Ameerika koolivendadelt New Yorgist ja üllatusena tervitus „üleaedseilt" Tallinna päevilt, Tallinna Tütarlaste Kommertsgümnaasiumi Torontos elavatelt „tüdrukutelt", kellele avaldati siiraim tänu selle meelespidamise eest. Hiljem jutustasid mitmed koolivennad mälestuskilde koolipäevilt ning elamusi skautlikust tegevusest. Tehti grupifoto ning varsti asusid koolivennad koduteele, kuna aeg oli juba hiline. Südames oli aga soe tunne ja heameel, olles saanud järjekordselt ühtekuuluvuse tunnet kinnitada ja mõttes viibida vanades, armsaks saanud kooliruumides.

Eesti Kunstide Keskuse muusikavõistlus

I Eesti Muusikakonverentsi ajal 3. ja 4. veebr. 1979

LAULUKLASS

A. klass: 8-aastased ja alla: 1. Juhan Simm „Kevade kuulutajad", 2. Juhan Aavik „Tiiu talutütrekene".

B klass: 10. aastased ja alla: 1. Juhan Aavik „Kevadel", 2. Juhan Aavik „Uinulaul".

C klass: 12-aastased ja alla: 1. Juhan Aavik „Kodule", 2. Artur Kapp „Kevade laul".

D klass: 14-aastased ja alla: 1. Mart Saar „Õhtul", 2. Artur Kapp „Hommikul".

E klass: 16-aastased ja alla: 1. Eesti rahvaviis „Küla mul ütleb" (seadnud Zeiger), 2. Arthur Lemba „Hällilaul".

F klass: alates 17-aastastest — madalad hääled: 1. Juhan Tamverk „Õhturahu", 2. Riho Päts „Muremaa", 3. Juhan Aavik „Mõtted", 3. Tuudur Vettik „Laul sõnajala õiest".

G klass: alates 17-aastastest — kõrged hääled: 1. Jüri Mandre „Kodunõmm", 2. Juhan Aavik „Kodutee", 3. Riho Päts „Äiu lahke lapsukene", 4. Konstantin Türnpu „Üks ainus kord".

VALIDA ÜKS LAUL KLASSI KOHTA.

KLAVERIKLASS

A klass: 7-aastased ja alla: 1. Juhan Aavik „Minu mängu Kunglast", „Kodu" ja „Ühti, ühti uhkesti", 2. „Kodu" ja „Tiiu talutütrekene".

B klass: 9-aastased ja alla: 1. Kalju Raid „Enne lõikust' „Avamäng" ja „Sõjakuuldused", 2. „Mari".

C klass: 11-aastased ja alla: 1. Riho Päts „Karjase pajupill", 2. Riho Päts „Sokukene".

D klass: 13-aastased ja alla: Udo Kasemets „Eesti heliloojate klaveripalu noortele" — „Kahe soku tants".

E klass: 14-aastased ja alla: Eduard Oja „Eesti Tants".

F klass: 15-aastased ja alla: Eduard Oja „Vaikivad meeleolud".

G klass: 16-aastased ja alla: Maimu Miido „Jaan läheb jaanitulele".

H klass: 17-aastased ja alla: Eduard Tubin „Süit Eesti karjaseviisidest", 1. Karjase hällilaul", 2. „Kari koju".

I klass: 18-aastased ja alla: Mart Saar „Laul männile".

J. klass: 19-aastased ja alla: Eino Eller „Liblikas".

VALIDA ÜKS KLAVERIPALA KLASSI KOHTA.

OSTAN EESTI RAAMATUID

Pruugitud varem ilmunud ilukirjandust. Kirjad— Agu Tenner, 4210 Oakcrest Dr. Lorain, Ohio 44053 USA

Martin Kabali fotonäitus

Northern District Library ruumes oli novembrikuise kestvusega Martin Kabali fotonäitus. Näitus koosnes paaristkümnest mitmesuguses mõõtmes olevast nii värvilistest kui ka must-valgeist fotodest. M. Kabali fotode väljapanekul ei olnud rõhutatud kunstipärast fotograafilist kvaliteeti, vaid ta oli valinud teemad millega tahtis jutustada juhuslikku liikumist ja inimeste tegevust elus. Tal on uudseid ideesid fotokunsti avardamisest, kasutades meeleolu tekitavat ebateravust, katsub vaatlejatele huvi äratada sama foto kordamisega, et „vaatajale tekkiks huvi, et mis on järgmises erinevat". Ühel grupi side oli koguni vastasseinal väljapandud tööga. See moodus, kus tahtlikult on valitud mittefotograafilise kvaliteediga töid juhuslike tähelepanekute kirjeldamiseks oma ümber, võib kunagi edasi areneda, praegu aga ükski vaatleja ei suutnud leida ühel seinal oleva foto sidet vastaspoolel olevaga. Kuid otsingud on alati edasi viinud ja M. Kabal võib kord oma ideed hoopis mõistetavamalt välja tuua.

VABA EESTLANE kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69,—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 2M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." .... 197.... Tellimise katteks lisan $ .... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi ....

Aadress ....

OOTAMATU SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST RISTIISA JA KODUSAARE TUTTAVAT

JÜRI WIDRIK'ut

mälestavad leinas

VALTER MÄTAS
JAAN MÄTAS perekonnaga
DANIEL KASE perekonnaga

Mälestuste kullas
elad Sa meis edasi!

ARMAST EMA JA ÄMMA

HELENE REMMEL'it

neiuna Roiser
sündinud 9. augustil 1911 Rannamõisas
surnud 27. novembril 1978 Torontos

mälestavad sügavas leinas

ANNE ja JOHN

VARALAHKUNUD KAUAAEGSET SÕPRA

JÜRI WIDRIK'ut

mälestavad

ELISABETH VESIK perekonnaga
THEODOR VESIK perekonnaga
HEINO VESIK perekonnaga

Surm mälestust
ei mata!

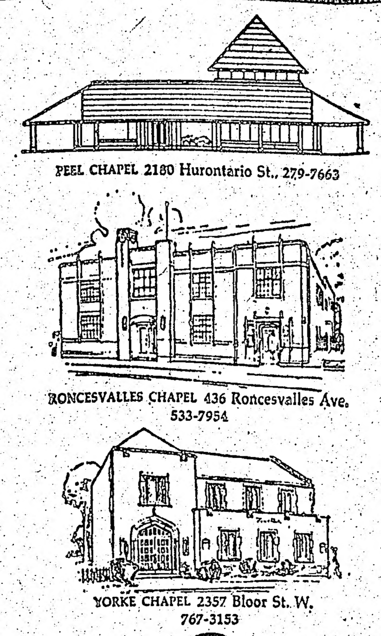

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine.

Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

ARMAST „MAMMAT"

ANNA LAIGNA't

leinavad sügavas kurbuses

JÜRI, KAI, PAUL ja LIA KOTKAS
ARVED ja LINDA KOTKAS

ARTEMI KELEMIT

Meie tänu kõigile, kes meie kurva ja raske kaotuse kaasa elasid ja meid trööstisid.

Südamest tänu Toronto Kolmainu Ev. Luth. Usu koguduse õp. O. Gnadenteich'ile ühes juhatusega suure abivalmiduse eest.

LESK ja TÜTAR ABIKAASAGA

Esther Sirotkin

Misjonär Esther Sirotkini mälestusõhtu

Eesti misjonäride kangelaslood on seni veel kirjas avaldamata. Misjonäride omapärased ja eesti rahva vaimset palet rikastavad profiilid ning elulood on meile tänaseni tuttavaks saanud peamiselt isiklike kokkupuudete kaudu.

1. sept. suri Torontos Esther Sirotkin, kes töötas aastaid halastajaõena, keeleõpetajana ning evangelistina kahes islami maas. Ta alustas oma tegevust Egiptuses 1935. a. ja lõpetas oma Aafrika tööpäeva 1975. a. Etioopias, Eritrea provintsis. Samal aastal jõudis ta ka Torontosse, kus rakendus baptisti koguduse mitmesse tööharusse. Nimetatud koguduse välismisjonikomitee koos naisringi ning IF grupiga, soovib meenutada misjonär E. Sirotkinit õhtuga, 10. dets., kel. 6.00, baptisti kirikus, 883 Broadview Ave. Sõnalise ning muusikalise osa kõrval näidatakse õhtul valguspilte Eritera misjonipõllult, teelaud. Kõik on lahkelt kutsutud, sissepääs vaba. Pildil misjonär Esther Sirotkin.

KALLIST ONUPOEGA

JÜRI WIDRIK'ut

leinavad

EINO ja MARIA
LAILA perekonnaga
SALME perekonnaga

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

TEINE KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 10. detsembril kell 11 hommikul. Jutlustab õpetaja Heino Laaneots. Laulab Montreali Eesti Segakoor Karl J. Raudsepa juhatusel.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. PÜHAPÄEVAKOOL kell 11 hommikul. Lastekoori harjutus kell 10 hommikul. LEERIEELSED kell 11 hommikul.

MONTREALI EESTI SEGAKOORI KONTSERT laupäeval, 9. dets. kell 6 õhtul Peetri kirikus. Juhatab Karl J. Raudsepp. Meditatsioon õp. Heino Laaneots.

KOLMAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 17. detsembril kell 11 hommikul. Esinevad noored jõulumuusikaga.

KOGUDUSE JÕULUPUU pühapäeval, 17. detsembril kell 4 p.l. Kava pühapäevakoolilt ja leerieelseilt.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kella 6—8 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Söderholm
177 Blantyre Ave., Scarboro,
Ont. M1N 2R6. Tel. 691-3184.

Laup., 9. dets. kell 7 õ. PIIBLITUND, kõneleb dr. M. Leesment.
Pühap., 10. dets. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb G. Pitka.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 10. dets. kell 10.15 homm. pühapäevakool, kell 11.00 PIIBLIPÜHA - JUMALATEENISTUS, K. Raid, noortekoor.

Kell 6.00 õ. VÄLISMISJONIÕHTU E. Sirotkini mälestuseks. Segakoor, ansambel „Gloria", valguspildid Eritreast.

HEAD SÕPRA

JÜRI WIDRIK'ut

mälestavad

ERVIN HOHMANN abikaasaga
RICHARD HOHMANN abikaasaga
LINDA HOHMANN

Murray E. Newbigging MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8902

ARMAST

JÜRI WIDRIK'ut

mälestab

GEORG ILTAL perega

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 17. dets. kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL.

Järgneb koguduse JÕULUPUU KOHVILAUAGA.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 10. dets. 2. adventpüha JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

Laup., 16. dets. KOGUDUSE JÕULUPUU kell 5 p.l.

Pühap., 17. dets. 3. adventpüha JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Eelteade: JÕULULAUPÄEVA JUMALATEENISTUS pühap., 24. dets. kell 4 p.l.

Õpetaja kõnetunnid teisip. ja neljap. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

Uus jõulusisuline heliplaat

Toronto Baptisti Koguduse kirjanduslauale möödunud nädalal ilmunud stereo heliplaat „Sind tulen kiitma" on eralditult jõulusisuline. Heliplaat, mis on raadiosaate „Vabaduse Kuulutus" arvult kaheteistkümnes sellelaadiline väljaanne, töötab anda tõhusat lisa meie senistele jõuluplaatidele. „Sind tulen kiitma" vanu, tuntuid ja uuemaid jõululaule esitavad babtisti koguduse noortekoor Aime Hanslepa juhatusel ja vokaalsolistid bariton Peeter Hanslep ning sopran Marika Krabi ning instrumentalistid Ch. Kipper, R. Luup, P. Väljas ning Ch. Lindström. Eesti autoreist on heliplaadil esindatud M. Miido ja K. Raid seadjana. Heliülesvõte on H. Eistratilt, ümbrise kiri I. Raidilt ning foto I. Lillevarsilt. Heliplaati, mis on sobiv jõulukink, on võimalik saada baptisti koguduse kirjanduslaualt, Abistamiskomitee ärist Eesti Majas või tellides: „Voice of Freedom", Box 56, Stn. „J", Toronto, Ont. M4J 4X8. Plaadi hind on $7.00.

ARMSAT KAUAAEGSET SÕPRA

ERIKA TOHVER'it

mälestavad leinas

ASTA ja JAAN EICHENBAUM
ENDEL ja HENDRIK EICHENBAUM
SENTA ja HAKON RAUDSEPP
VOLDEMAR TAMMEMÄGI
ALLI ja EVALD TIMUSK

ARMAST VILISTLAST

ERIKA TOHVER'it

surnud 28. novembril 1978 St. Catharines'is

mälestab leinas

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

Äri on avatud jõuluostudeks

alates 4. detsembrist järgmistel aegadel:

esmasp.-reedeni kell 10-9, laup. 9.30-5.30

PARIM JÕULUKINKIDE OSTMISE ÄRI

Suures valikus Iittala klaaskaupu ☆ SAUNA kosmeetika tarbeid ☆ Saunatarbeid ☆ Küünlaid ☆ Küünlajalgu ☆ Soome kompvekke ☆ Tekstiile kardinateks ja seinakaunistusteks ja kleidiriideid ☆ Suuski ja suusavarustust ☆ Ja palju muud

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6650

Kaks vaim

5. ja 25. nov. toimu
Baptisti Kirikus kaks
väärset vaimulikku
tut väliskülalistega.
tu peaesinejaks oli so
Allik ja teise keskse
lilooja ning dirigent
nes Tall. A. Allik on
lukooli saanud H. Be
ja on aastaid solistin
eestlaskonda teeni
samal ajal ka ühes
kooris. J. Tall, pär
kraadi saavutamist,
õppejõuna Lakehea
Wisconsinis ja viim
Michigani osariigi ü
tis. Õhtute teised o

Eesti kooli 30 jõulupuu

Jõulud lähenevad
lega koos ka õppe
T.E.S. Täienduskool
seks koolipäevaks s
algkoolis esmaspäev
päev, 19. ning keskko
detsember. Õppetöö
algkoolis esmaspäeva
päeval, 9. ning kesk
5. jaanuaril 1979. a.
Enne aga kui kool
vad toimub täiendu
ditsiooniline ja sel aa
seotud jõulupuu, kun
jekorras 30-nes. Seet
seas, kes koos noorte
tänavusele jõulupuu
meie koolide praeg
vanemaid, kes aasta
ise põnevusega ootas
sid samast jõulupuu
sest, mis on alati o
rontos avataktiks ja
sellest, milles peege
vade kohaselt jõulute
Jõulupuu toimub p
dets. kell 14.00 Eesti
EELK Kanada
Puhm avab jõulupuu
sissejuhatusega, mi
ühiselt lauldavad jõ
Laulab koori üldk
esitavad deklamatsi
lu ja viiuli ettekan
laulurühmana esi
mida juhatab Helgi
heldusrikkale segae
neb Hella Leivat'i k
näidend „Jõuluvana
roo". Näidendisse
sud on õpetajatelt
Ludvig Luide, klave
dia Aruvald. Kostüü
litseb Laine Looran
sioonid ning lava ku
nivald Meusi'lt.
Jõuluvana saab
noortele kingituspa
võimalus oma vare
de esitamiseks. Ki
hind on $1.00, saav
kõik lapsed, kes o
koolis või kohapeal
reeritud. Ülesse v
neid, kes ei käi vee

New Yorgi e noorte Noo lõpusündmus

Noorte-Aasta lõp
musena toimub Ne
noorte korraldusel
tuvõtu ball. Pidu t
Inn'is (375 N. Passa
Park, N.J.) alguseg
tul. Piletite hinna
täielik õhtusöök ja
kestriks on „Kris R
hästituntud tantsu-
muusika orkester, n
& rolli" ja „disco"
malt tulijaile on võ
dustatud hinnaga sa
tellis öömaja.
Kuna osavõtjate
175-le isikule ja hu
eelmüügil olnud ela
korraldajad, et kõik
malikult peatselt o
taksid. Informatsioo
saab telefonidel: Le
tel. 201 — 879-7617
Ers, tel. 212 — 740
Priit Aruvald, tel. 4

Võimuvõitlus

TOKIO — Pekin
„plakatite sõda" k
hel juhtkonnas. S
arvamistega, et või
pärast käib kommu
juhi Hua Kuo-feng
ri Teng Hsiao-ping

Kaks vaimulikku muusikaõhtut

5. ja 25. nov. toimusid Toronto Baptisti Kirikus kaks tähelepanuväärset vaimulikku muusika-õhtut väliskülalistega. Esimese õhtu peaesinejaks oli sopran Anadie Allik ja teise keskseks kujuks helilooja ning dirigent prof. Johannes Tall. A. Allik on põhilise laulukooli saanud H. Betlema juures ja on aastaid solistina Clevelandi eestlaskonda teeninud, lauldes samal ajal ka ühes USA nimekas kooris. J. Tall, pärast doktorikraadi saavutamist, on töötanud õppejõuna Lakehead ülikoolis, Wisconsinis ja viimased aastad Michigani osariigi ülikoolis, Flintis. Õhtute teised osalised olid baptisti koguduse segakoor J. Talli juhatusel, alt Asta Kaups, cellist Kaljo Raid, organist ning pianist Charles Kipper ja pianist Anne Alkok. Sõnalist osa täitsid Karl ning Reet Vaiklad Montrealist, pastor Evald Kiil New Yorgist ja Daniel Ling Austraaliast.

Anadie Allik pühendas 5. nov. õhtu K. Raidi helitöödele, kusjuures rõhk oli komponisti varajasematel lauludel, mõni neist isegi 1939. aastast. Viimase aja lauludest esitas sopran 1976. a. kirjutatud „Hümn Estole" (Psalm nr. 76), mis originaalis on koorilaul, mõeldud massilauluna kasutamiseks. Mainitu kõrval esitas A. Allik teisigi Raidi koorilaule seatud soolohäälele ning klaverile. Paiguti nõuavad nimetatud laulud dramaatilist pinget. Kuid solisti hääl kaldub enam lüürikasse ning koloratuuri. Vaatamata öeldule, leidis A. Allik paladele hingestatud ning usuliselt siira tõlgitsuse. Solisti meloodiakurv helises sujuvalt ning paeluvalt, ta diktsioon oli laitmatu ja hingamine veatu ning klaverisaatja Ch. Kipperiga loodi hea koostöö.

Johannes Tall on kahtlematult üks meie paremaid dirigente. Orkestrijuhi viimast lihvi sai ta Interlockeni muusikapidustustel Belletiere juures ja nüüd on ta endale nime tegemas Flintis asuva ülikooli ning linna sümfooniaorkestri dirigendina. Ka on ta aastaid tegutsenud Ameerika kirikukooride juhina. 25. nov. õhtul olid eriti kogetavad dr. Talli soliidne muusikaline maitse, selge löök ja koori kaasatõmbamise võime. Eriti nautis kuulajaskond T. Tilga igatsuslikku laulu ning V. Williams ülistavat kooriteost. Johannes Talli enda kompositsioonidest kanti õhtul ette E. Enno sõnadele loodud „Rändaja õhtulaul" ja cellopalad „Elegia" ning „Adagio". Loetlute sooloosi täitsid A. Kaups ning K. Raid, klaveril Ch. Kipper. Esimest ja kolmast pala võiks iseloomustada kui kaasaegse värvinguga konservatiivseid helitöid, teine aga seevastu paelus oma algelise lihtsusega — helilooja kirjutas selle 1946. a., mil ta oma esimesi loovaid katsetusi tegi. Kõik kolm kompositsiooni, samuti J. Talli dirigeeritud koorilaulud sobisid õhtu üldisse raamistikku, mis oli surnutepühale vastavalt kujundatud.

Nii Johannes Talli kui ka Anadie Allikut soovime peatselt jälle Torontos kuulda. 5. ja 25. nov. õhtul nautis neid arvukas ning tänulik kuulajaskond baptisti kirikus.

—d.

Eesti kooli 30-es jõulupuu

Jõulud lähenevad kiirelt ja sellega koos ka õppetöö vaheaeg T.E.S. Täienduskoolides. Viimaseks koolipäevaks sel aastal on algkoolis esmaspäev, 18. ja teisipäev, 19. ning keskkoolis reede, 15. detsember. Õppetöö algab uuesti algkoolis esmaspäeval, 8. ja teisipäeval, 9. ning keskkoolis reedel, 5. jaanuaril 1979. a.

Enne aga kui koolid laiali lähevad toimub täiendusalgkooli traditsiooniline ja sel aastal juubeliga seotud jõulupuu, kuna see on järjekorras 30-nes. Seetõttu on nende seas, kes koos noortega kogunevad tänavusele jõulupuule, mitmeid meie koolide praeguste õpilaste vanemaid, kes aastate eest kord ise põnevusega ootasid ja osa võtsid samast jõulupuust ehk üritusest, mis on alati olnud siin Torontos avataktiks ja osaks kõigest sellest, milles peegeldub eesti tavade kohaselt jõulute pühitsemine.

Jõulupuu toimub pühapäeval, 10. dets. kell 14.00 Eesti Majas.

EELK Kanada praost Oskar Puhm avab jõulupuu päevakohase sissejuhatusega, mida täiendavad ühiselt lauldavad jõulukoraalid.

Laulab koori üldkoor. Õpilased esitavad deklamatsioone, soololaulu ja viiuli ettekandeid. Omaette laulurühmana esineb eriklass, mida juhatab Helgi Nippak. Vaheldusrikkale segaeeskavale järgneb Hella Leivat'i koostatud lastenäidend „Jõuluvana abiliste büroo". Näidendisse põimitud tantsud on õpetajatelt Anne Saks ja Ludvig Luide, klaveril saadab Lydia Aruvald. Kostüümide eest hoolitseb Laine Loorand ja dekoratsioonid ning lava kujundus on Manivald Meiusi'lt.

Jõuluvana saabudes avaneb noortele kingituspakkide saajaile võimalus oma varem õpitud palade esitamiseks. Kinkepaki, mille hind on $1.00, saavad jõuluvanalt kõik lapsed, kes on selleks juba koolis või kohapeal varem registreeritud. Ülesse võib anda ka neid, kes ei käi veel eesti koolis.

New Yorgi eesti noorte Noorte-Aasta lõpusündmus

Noorte-Aasta lõpetamise sündmusena toimub New Yorgi eesti noorte korraldusel uue-aasta vastuvõtu ball. Pidu toimub Ramada Inn'is (375 N. Passaic St. Rochelle Park, N.J.) algusega kell 8.30 õhtul. Piletite hinna sisse kuulub täielik õhtusöök ja vaba baar. Orkestriks on „Kris Rex and Bully", hästituntud tantsu- ja meeleolumuusika orkester, mängides „rock & rolli" ja „disco" stiilis. Kaugemalt tulijaile on võimaldatud soodustatud hinnaga saada samas hotellis öömaja.

Kuna osavõtjate arv on piiratud 175-le isikule ja huvi seni piletite eelmüügil olnud elav, siis loodavad korraldajad, et kõik huvilised võimalikult peatselt oma soovist teataksid. Informatsiooni ja pääsmeid saab telefonidel: Lembit Puström, tel. 201 — 879-7617 (N.J.), Andrus Ers, tel. 212 — 740-0627 (N.Y.) ja Priit Aruvald, tel. 416 — 221-5470.

Võimuvõitlus Hiinas

TOKIO — Pekingis on alanud „plakatite sõda" kahe voolu vahel juhtkonnas. Spekuleeritakse arvamistega, et võitlus juhtkonna pärast käib kommunistliku partei juhi Hua Kuo-fengi ja peaminister Teng Hsiao-pingi vahel.

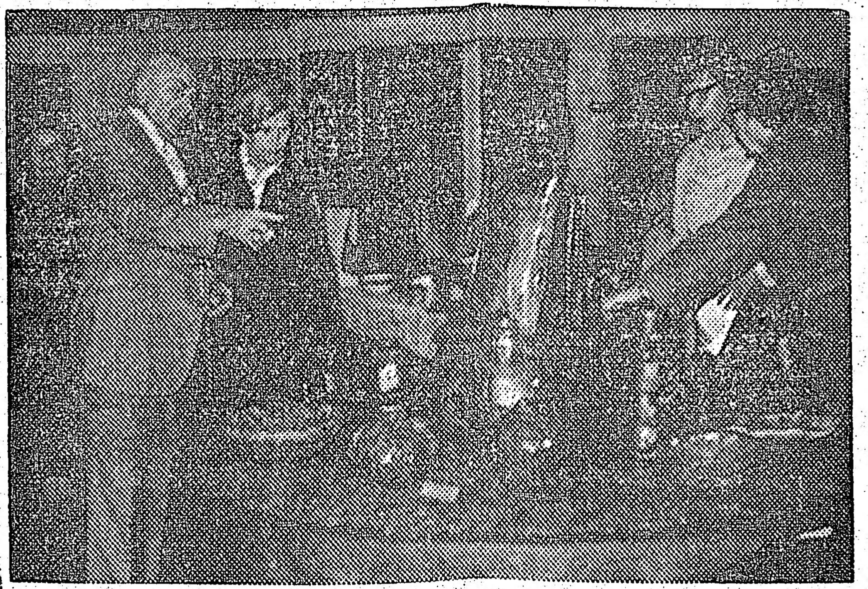

EKK kunsti-müüginäitusel oli üheks silmisiduvaks väljapanekuks Ingrid Heinma keraamika. Pildil (vasakult) EKK kunstimuuseumi kuraator E. Eerme abikaasaga ja L. Pant väljapandud töid vaatlemas.
Foto: Vaba Eestlane

Kolmas seeriakontsert

Eesti Kontsertbüroo hooaja kolmas kontsert toimus pühapäeval St. Lawrence Centre Town Hall'is jällegi kahepalgelisena: kujutavkunsti poolel Jaan Põldaasi kunstilooming ja muusikalisel alal Larysa Kuzmenko ja Peeter Tammearu klavereil ning sopran Epp-Karike Jürima-Sonin lauluga. Väga halb ilm ja hilisele pühapäevaõhtule asetatus jättis osavõtjate arvu kahjatsetavalt tagasihoidlikuks.

Tund varem avatud kunstinäitusel oli väljapandud 15 J. Põldaasi tööd. J. Põldaas on Toronto kunstielus üsnagi tuttav, esinenud oma töödega Ontario Art Gallery's, saanud auhindu, olles aga eesti publikule suhteliselt uus ja otsingute järgus.

Kontsert oli mõneti kahepalgeline. Ühel pool õpilasõhtu ilmega noorte omalooming ja selle esitamine. Teisel pool väljakujunenud laulja, kelle lüüriline sopran on ka varem Torontos helisenud.

Ukrainlanna Larysa Kuzmenko on ukraina ühiskonnas juba tuntud heliloojana. Tema väljenduslaad on rahulik ja ajutiste tunnetepursetega „Eleegia" nimelises helitöös. Peeter Tammearu „Klaverisonaat nr. 1, op. 6" on progressiivsem, kuigi meloodiline. Oli tähelepandav, et oma töid solistidena mängides nad oli paremad kui koos, kus nad esitasid Akimenko ukraina palasid, Poulenci „Sonata" ja Schuberti „Marche caracteristique op. 121"; klaveriduettidest oli parem Poulenci sonaat, kuna teistes oli veel vajaka kokkumusitseerimise ühtsust.

Mõlemad pianistid ja komponistid on sündinud 1956. a. Torontos, mõlemad õppinud kompositsiooni dr. Samuel Dolini juures. Larysa teeb praegu oma akadeemilist kraadi Toronto ülikoolis. Mõlemate heliloomingut on esitatud Kanadas ja USA-s ning pragu on mõlemale antud tellimisi uuteks töödeks. Ka Tammearu on oma õppetöö lõpetanud ja kirjutab praegu diplomitööd.

Kontserdi teisel poolel oli Toronto eestlastel võimalus kuulata üht puhastverd eesti lauljat normaalse soprani hääleulatusega. Epp-Karike Jürima-Sonini lüüriline sopran oli puhas ja helisev. Ta laulude teine osa oli suurepärane näide eesti rahvalaulu kasutamise võimalusist soololaulude kirjutamiseks, alates kõige romantilisemast koolkonnast kuni kaasaegsete lauludeni. Esitatud lauludest oli õhtu tipp-punktiks V. Tormise „Haikud", kus saatev pianist andis mõne heliga edasi onomatopoeetilist meeleolu ja lindude karakterit. Ilus oli ka V. Kapi „Uinulaul", mille lauljatar ilmselt suunas oma kuulajate hulgas olevale pojale.

Lauljatari saatis Ralph Richey, kelle saatmise oskus oli väga tasakaalukas ja tundlik. Ta oli väga heas ja ülimas koostöös lauljaga. Kuid veelgi tähelepanuväärsem oli ta eesti laulude saatmisel. Klassikute ajal kippus mõnel juhul saade lauljatari tundlikku häält katma.

Kolmas seeriakontsert näitas noore eestlase edukust õppetööde lõpule jõudmisel. Vokaalsel poolel aga toreda näite eesti rahvalauludes oleva materjali rikkusest meie heliloojaile töötlemiseks.

Eglinton & Markham
üürida 3. magamistoaga
KORTER
2 vannituba, 3 „walk-in" garderoobi. Heas korras. Helistada — Michael tel. 291-9988 või 292-2465.

Spetsiaalne jõulumüük algas
DESIGN PRODUCTS'is
neljap., 30. nov. 1978
STIILSED JA KVALITEETSED KAUBAD JÕULUODAVMÜÜGI HINDADEGA
★ MUURDMAASUUSAD JA SUUSAVARUSTUS 15% HINNAALANDUSEGA. Üks parimatest ja suurimatest valikutest Torontos: Laasanen, Karhu, Valtonen, Peltonen, Kuusisto, Järvinen, Soho, Ruko (valmistatud Lampineni poolt), Splitklein ja Gravdall suusad meie äris müügil.
Suur valik võidusõidu suuski ja varustust.
Kõik suusad ja varustus 15% hinnaalandust 30. nov.—10. dets.
★ IITTALA KLAASKAUBAD 15% HINNAALANDUSEGA 30. NOV.—10. DETS. Suur valik stiilseid klaaskaupu odavmüügil.
★ KÜÜNLAD: kvaliteetsed soome küünlad ilusates jõuluvärvides.
★ REUMA-ALUSPESU: soe ja mugav jõulukink nii vanadele kui noortele.
★ VEEREMÄNGUKOHVER (bowling bag) stiilsed kohvrid veeremänguks, sobivad ühele või kahele pallile.
★ JÕULUDEKORATSIOONID 30% HINNAALANDUSEGA 30. NOV.—10. DETS.
★ SAUNA- JA VANNITOAPEEGLID.
★ UUE-AASTA ÕNNE-VALAMISE TINA.
★ PALJU MUUD SOBIVAT JÕULUKINKIDEKS.
Tere tulemast jõulueelsele odavmüügile!
dp design products 2584 Yonge St. 488-7272, 288 Danforth Ave. 466-8001

THE NORTHERN LIGHTS
Kodusisustus ja kinkeesemed
Külastage meie uut äri ja ostke jõuluks midagi ilusat kodule või kingiks.
★ Värvirikkad, praktilised, kergesti korrashoitavad RULOOD SOOMEST. Tahame ruumi teha uutele kaupadele, ja sellepärast müüme 20% HINNAALANDUSEGA.
★ Samal põhjusel müüme ka SOOME 100% VILLASEID NOMAD VAIPU (pestavad ja pikakarvalised, sobivad ka voodikatteiks) 40% HINNAALANDUSEGA.
★ PÕDRANAHAD JA -SARVED kamina dekoratsiooniks või mujale teie kodus.
★ Suures valikus lamba- või hundinahast mütse (läki-läki), lambanahkseid kindaid, sokke, tuhvleid, lapimaa jakke, soome kristalli, mänguasju, nukke, soome pusse, jõuludekoratsioone jm.
THE NORTHERN LIGHTS
3340 YONGE ST. (Fairlawn'i lähedal) TORONTO
TELEFONID 483-1293 & 421-2115
Avatud: teisip. — neljap. 10—6, reedel 10—8, laup. 10—6, esmasp. suletud.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN
281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:
Soome rukkileivad, piparkoogid, lihapirukad, kardemonisaiad, jõulutordid, ploomikoogid, soolalõhe ja palju muud.
Räägitakse ka eesti keelt.
Andke jõulutellimised varakult, kuid hiljemalt 18. dets.
Äri avatud jõulunädalal: esmasp., teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—6

THE FINNISH PLACE
5463 Yonge St. Willowdale ● Tel. 222-7575
(Finchi lähedal)
JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid.
Meil on kvaliteetsed kaubad. ● MADE IN FINLAND ●
Klaaskaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, mängud, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid jm.

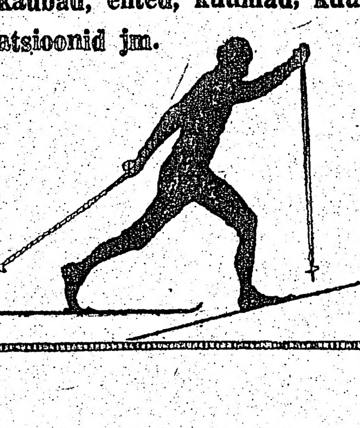

MURDMAA-SUUSAD 10% HINNAALANDUST pluss täieliku suusavarustuse ostmisel paneme suuskadele mähised tasuta
IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARISAADUSI
Tellimised jõulusingile ja muule anda varakult
DETSEMBRIS AVATUD: 9—9, laup. 9—5

Bittner's
Euroopamaitselised toidud
Lihasaadused & delikatessid
Tuntud kõrgekvaliteedilisi ja peenemaitselisi liha- vorsti- ja suitsutussaadusi ning delikatesse
LEIATE MEIE ÄRIDEST!
Peakontor: 21—25 Medulla Ave. Toronto 18, Ont.
Laod: Toronto, Montreal
27 ÄRI: Toronto, Ottawa, Kitchener, Waterloo, Burlington, St. Catharines, Mississauga, London, Oshawa, Pickering

SPORT

Hiljuti toimusid Torontos asuvas suures High Pargis eesti noorte Pildil noored (alates vasakult) Maret Tae, Martin Mällo, Raimo Kahrunen ja Alar Petersoo tutvumas eesoleva jookusrajaga.

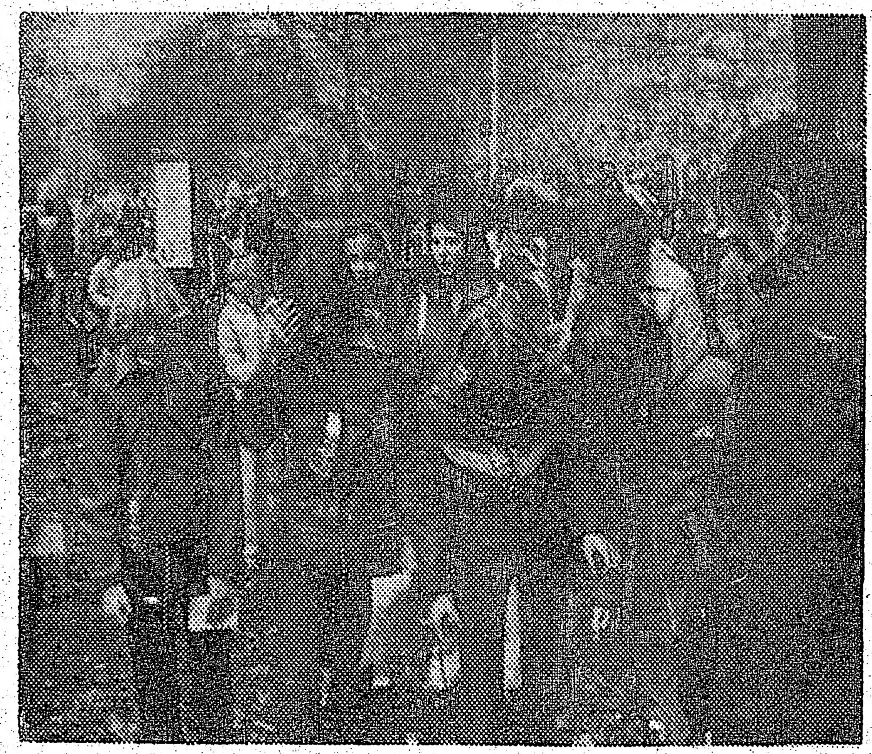

Hiljuti toimus Torontos asuvas suures High Pargis eesti noorte orienteerumisvõistlused. Pildil osa võistlejaist, vasakult Kalli Hubel, Karin Jürman, Ingrid Kivi ja Juta Metsala, nende seljataga on nähtaval Salina Reiman, Riina Kaunismaa ja Kristi Neps.

ILMUS

inglisekeelne kokaraamat

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ☆ Hind $8.80 + $1.20 saatekulu, kokku $10.00

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.

Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

Soomlastel uus lasketiir

Udora Soome talus valmis sel sügisel uus 50 m lasketiir, mõeldud peamiselt laskesuusatamise võistlusteks.

Avavõistlusest pühap., 26. nov. võttis osa 20 meest, nende hulgas Kanada rahvusmeeskonna liige Kirby Best. Kuigi maa oli valge, oli suusatamise asemel jooks.

10 km rajal tuli võitjaks kohalik soomlane Veli Niinimaa, teiseks Best ja kolmandaks Bill Brooks.

Eestlastest võtsid 5 km rajal osa Uno Limit (3.) ja Theo Vellend (4.). Siin tuli esikohale tuntud suusataja ja jooksja Kauko Riihiaho.

Võistlusklass kasutas korralikke 600-dollarilisi „Finnbiathlon" püsse, kuna 5 km mehed lasksid tavaliste sportpüssidega.

Spordimärkmikust

Maailma kõigi aegade parima tulemuse saavutas 20 km käimises Kalifornias, Palo Altos peetud kergejõustikuvõistlustel USA kergejõustiklane Neal Pyke, tulemuseks on 1.21.38,0. Senine tippmark 1.23.11,5 kuulus ida-sakslasele Roland Wieserile, kes selle saavutas hiljuti Euroopa meistrivõistlustel Prahas.

o

Inglane Ian Thompson jooksis Uus-Meremaal maratoni ajaga 2.13.49,0.

o

20-aastane Tamami Jagi viis Jaapani ja Aasia naiste kõrgushüpperekordi veel kaks sentimeetrit kõrgemale. Tema 1.90 on tänavuses maailma edetabelis üheksas ja 26 sm üle tütarlapse pea.

o

Maailma spordivõistlustele tuuakse uus võistlusala: seitsmevõistlus. Lääne-Saksamaa koondise liige Liesel Albert proovis esimesena uut seitsmevõistlust ning sai kokku 5381 punkti. Tema tagajärjed olid: 100 m tõkkejooks 13.6, kuulitõuge 14.19, kõrgushüpe 1.58, 200 m jooks 24,1, kaugushüpe 6.09, odaheide 30.46 ja 800 m jooks 2.19.6. Tema isiklik rekord viievõistluses on 4337.

o

Ida-Saksa kiiruisutajate avavõistlustel üllatas Christa Rothenburger, 18-aastane Dresdenist pärit tütarlaps püstitas 42,25 sekundiga harilike radade maailma tipptulemuse 500 meetris. Senine tippmark kuulus ligi kolm aastat ameeriklannale Sheila Youngile ajaga 42,26.

Meeste 500 m uisutasid hästi Steffen Döhring, aeg 39,23 ja Dieter Döhring, aeg 39,33.

HELIPLAATE MÜÜGIL

Vaba Eestlase talituses:

REET — eesti rahvalaule
Reet Hendrikson

PEEGELDUSI — Rene Uferi viisid
Leida Järvi, Andres Raudsepp j.t.

KAJAKAS — Kodused kajad eesti kohvikust Kanadas

TULE RÄNDAME MÄNDIDE VARJU ... — Eesti gaidide ja skautide laule suurlaagritest

LASTE MAAILM — Helmi Betlem

EESTI RAHVA- JA JÕULULAULE
Ellen Parve

LAUL SINULE — Jüri Lipp

Plaadi hind koos saatekuluga $6.—

LÕUNAMAA LINN —
Andres Raudsepp ($7.50)

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE"

Müügil:

Vaba Eestlase talituses

„EESTLASED KANADAS"

Hind $ 30.— + saatekulu 70 c
670 lk. koos fotodega

Neljavärvi-trükis

HIIUMAA KAART
$4.—

SAAREMAA KAART
$5.—

Kaartide mõõtkava 1:200 000

Müügil „Vaba Eestlase" talituses

Kaarti kahjustamise vältimiseks postiga ei saadeta

RISTSÕNA NR. 981

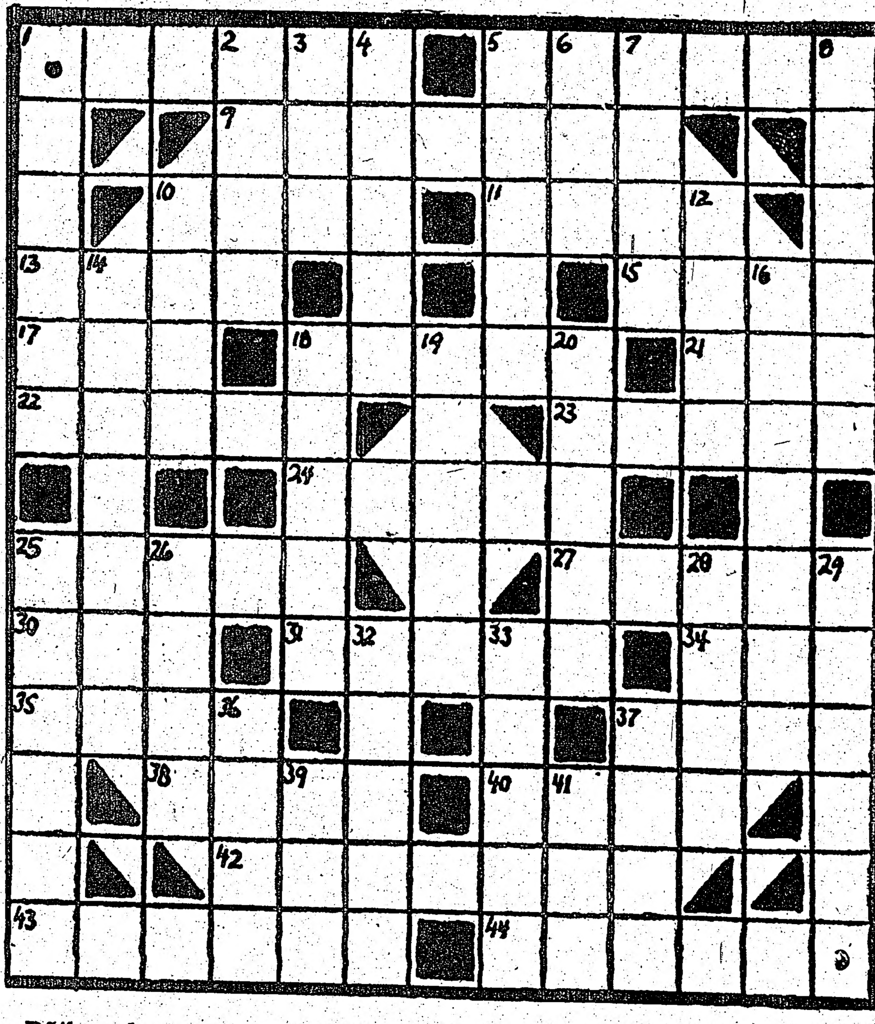

Põikread: 1. Riietusese, 5. Meriforell, 9. Ülespuhutud või kerkinud, 10. Alluv, 11. Elukutse, 13. Programm, 15. Eesti peapiiskop, 17. Aedvili, 18. Hea lõhn, 21. Kuiv rohumaa, 22. Prantsuse naisenimi, 23. Linn Prantsusmaal, 24. Kuulus norralane, 25. Vaimustus, hoog, 27. Värske teade või sõnum, 31. Portsjon, 34. Küla ja sadam Võrtsjärve aares, 35. Tänav — läti keeles, 37. Kodu- ja jahiloom, 38. Eksisteerin, 40. Kinnitusvahend, 42. Volitus, volikiri, 43. Oli vaja, 44. Proovid.

Püstread: 1. Majandusteadlane, 2. Raudtee lõppjaam Eestis, 3. Korteri osa, käändes, 4. Tööriist, 5. Soome kirjanik, 6. Isiklik asesõna ing. keeles, käändes, 7. Erk, erutatud, 8. Ehteasi, 10. Teen lahti, 12. Tõmbama, rebima — inglise keeles, 14. Eesti kunstnik Kanadas, eesnimi ja nimi, 16. Eraõigusvas, 18. Eesti saar, 19. Tähtkuju, 20. Teatud maitsega, 25. Teistsugune, 26. Eesti luuletaja, 28. Endisaegne raskusmõõt, 29. Elust lahkunud, 32. Itaalia riigimees, 33. Lühike uni, 36. Naisenimi, 37. Ahel, 39. Mehenimi, 41. Kolmikvokaal.

RISTSÕNA NR. 980 LAHENDUS

Põikread: 4. Kerem, 7. Kukal, 9. Gabin, 11. Maat, 12. Isad, 13. Hirm, 14. Ankeet, 16. Rinne, 17. Reek, 18. Ladus, 20. Tuba, 23. Armas, 26. Rebane, 29. Maas, 30. Regi, 31. Imal, 32. Atlas, 33. Valik, 34. Ratas.

Püstread: 1. Kelt, 2. Begin, 3. Kumin, 4. Kaamel, 5. Mask, 6. Bidee, 8. Karn, 10. Baer, 13. Himur, 14. Andre 15. Tehas, 19. Sammas, 21. Berta, 22. Abel, 24. Raal, 25. Malik, 27. Agar, 28. Nisad, 31. Ivan.

Jaapanis tehakse eririietust olümpiapurjetajaile

Jaapani õmblusvabrik „Mizumo" on 1980. a. olümpiamängude ametlik hanketäitja, kus hakati juba valmistama eririietust Tallinna purjeregati jaoks. Peale selle valmistab see Jaapani firma ühtlase riietuse kõigile olümpiatule kandjaile, mida kannavad kõik olümpiatule edasitoojad Kreekast Moskvani.

o New Yorki saabus paar aastat erilepingu alusel Saudi Araabias viibinud Harry Isak, peatudes oma õe Isabella Bowersi juures. H. Isak teenis üle paari aastakümne USA armees, võttes osa ka sõdadest Koreas ja Vietnamis. Siirdunud väljateenitud aja järele puhkepalgale, võttis ta vastu pakkumise Saudi Araabia üksuste väljaõppe teostamiseks, töötades seal paar aastat. Ta pole veel otsustanud lõplikult elukoha valikus. Võimalik, et ta siirdub keskosariikide lõunasse, kus ta teeninud armees pikemat aega.

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

2.

Naine teadis, et kui mees oli säärases vihatujus, siis ei tohtinud talle vastu rääkida. Lausus vaid läbi pisarate: „Eks see ole su oma kange veri!"

„Jumalaga, ema!" ütles tütar ja lahkus, ilma et oleks saanud anda emale kätt.

Kotlep istus tükk aega kui oimetu. Võttis siis piibli, mille esiküljele olid märgitud Leisiku perekonnaliikmete nimed ja sünniajad, ning kriipsutas tütre Miina nime läbi.

Kui neiu jõudis õue, küsis ootav Juhan: „Kas visati välja?"

„Jah, näidati ust ja keelati astumast üle Papissaare läve. Ka pärandusest jäeti ilma."

„Kui palju läheb aega, enne kui saad täisealiseks?"

„Üle kahe aasta."

„Siis tuleb meil oodata. Ükski õpetaja ei laulata alaealist ilma vanemate nõusolekuta."

„Olgu nüüd esimene mure, kust leiame ulualust ja tööd."

„Lähme linna! Frantzen kutsus mind oma kutsariks, lubas isegi kõrgemat palka, aga sinu pärast ei tahtnud ma lahkuda Papissaarelt. Võibolla võtab ta mind nüüd vastu. Ehk saad sinagi seal tööd."

Linnas mindi Frantzeni juurde. Pühapäeva puhul oli kontor suletud. Miina jäi kõndima maja lähedusse, Juhan astus sisse. Frantzen võttis ta vastu küsimusega: „Noh, kas oled järele mõtelnud ja tuled mu kutsariks?"

„Tulen küll ja toon pruudi kaasa. Palun teenistust ka temale!"

Juhan kraamis välja oma mured, jutustades avameelselt, mispärast Papissaare peremees ta jalamaid vallandas ja oma tütre majast välja kihutas.

„Lugu on halb", nõustus Frantzen. „Kotlep on vali mees ja teda on raske lepitada. Aga pole viga, küll saame hädast üle. Kus su pruut on? Miks sa ta õue jätsid? Kutsu kohe tuppa! Selle aja sees räägin prouaga, vahest leiab tema nõu."

Miina juhatati hallipäise lahke vanaproua juurde. See silmitses teda osavõtlikult: „Sul vaesekel on siis juhtunud õnnetus! Seda tuleb ette. Mõnikord on laps edev. Ära selle üle kurvasta! Mitmendat kuud sa last kannad?"

„Neljandat."

„See sobib hästi. Meie noorproua, mu minia, ootab teist kuud. Ta on kleenuke. Kardan, et tal ei jatku piima. Sina oled terve ja priske. Kas sa jõuaksid toita oma rinnapiimaga kaht last?"

„Muidugi. Teen seda heameelega!"

Veerand tunni pärast olid kaubad koos. Juhan hakkas Frantzeni kutsariks ja Miina noorproua toaneitsiks. Kui Miina oli saanud täisealiseks, laulatati nad meheks ja naiseks. Isa-ema pulmadest võttis osa nende kaheaastane poeg, kellele oli pandud nimeks Ismael, märgiks, et ta on kodunt välja aetud.

1. Kaks tolli surmast

Minu ja Marta romaan algas juulikuus 1912, pühapäeva hommikul vara. Olin teel Riiast Pärnu. Valgas tuli ümber istuda kitsaroopalisele. Viitsin laiaroopalise einelauas palju aega ja oleksin peaaegu rongist maha jäänud. Kui jõudsin piletikassa juurde, kõlistati jaamaesisel teist kella. Mu ees seisis noor naine, kes ka ostis Pärnu pileti. Pilet käes, ruttasin talle järele, haarasin ta kohvri ja hüüdsin:

„Nüüd jalgadele valu!"

Kui jõudsime platvormile, kõlas kolmas märgukell ja korrapidaja hüüdis: „Ärasõit!"

Jooksime viimase vaguni juurde ja hüppasime sisse, kui rong juba aeglaselt liikus. Vaatasin imestusega ringi — ei ühtki sõitjat. Kogu vagun oli meie kahe päralt! Pakid võrku upitatud, läksime koridori, et aknast välja vaadata.

Silmitsesin vargsi oma reisikaaslast: vanus mitte üle kahekümne, pigem alla, käed sõrmustest lagedad, seega vallaline, „neiu", mitte „preili". Rahvas tegi tol ajal kindlat vahet: neiu kandis pearätikut, preili kübarat. Mu kaaslasel oli peas lilleline rätik. „Neiu" kasuks kõnelesid ka päevitanud nägu ja käed, vastu vaidlesid aga hästiistuv peenest kalevist hele reisikleit, hinnaline käekott, paks nahkkohver ja vaba, iseteadev hoiak. Valisin kompromissi: ta on kas kooliõpetaja või mõne maaharitlase tütar, kes armastab aia- või põllutööd.

Oli, mida vaadata: keskmine kasv, sale keha, millest nähtus esimesest pilgust, et ei kasutatud korsetti, kõrge laup, paksud vaseläikega, ümber pea keeratud patsid ja rõõmsad silmad. Selles eas on kõik tütarlapsed nägusad, aga teda võis nimetada veetlevaks.

Alustasin vestlust: „Kas ainult Pärnusse või kaugemale?"

„Audrusse, Papissaarele."

„Kas Papissaare on suur talu?"

„Vanasti kandnud ta karjamõisa nimetust."

„Kas olete peretütar või sõidate sinna külla?"

„Olen ainult teenija. Mind saadeti Tartusse kursusele, aga kutsuti telegrammiga koju tagasi."

Mu endised targutused lükati nagu laastumajake jalaga ümber. Tekkis kahtlus, kas asjad on kõik korras. Teenijat ei kutsuta koju telegrammiga, teenija ei kanna nii kallist kleiti ega oma säärast käekotti. Peremehe manuline ta ei ole — puuduvad kudkäevõrud ja muud ehted, guvernant ka mitte — neid ei saadeta kursustele.

Arutlused lõppesid järsku. Tuli hirmus krahh, mind pilluti üles ja alla, raputati sinna ja tänna, sain hoobi pähe ja kaotasin teadvuse. Toibudes tundsin endal mingisugust rasket koormat. Kui sirutasin käe välja, kuulsin naisterahva häält:

„Kas elate ikka veel? Kartsin juba, et laman laibal."

Oi, kuidas mu pea tuikas! Rõõmu pärast, et mu kaaslanegi on surmast pääsenud, katsusin naljatada:

„Ega umbrohi nii kergesti hääbu! Rõõmustan väga, et see olete teie, kes mu peal lamab, ja mitte mõni tundmata mehekolakas."

„Oleme nagu kokku laulatatud. Ma ei pääse siit edasi ega tagasi."

„Ärge siis pange pahaks, kui katsun lahutust saada!"

Liigutasin käsi ja jalgu, nihutasin kogu keha ning viimaks õnnestuski mul neiu alt välja ronida. Seisin vaguni rusude keskel. Rong oli ilmselt roobastelt välja jooksnud.

Katsusin ettevaatlikult oma valutavat pead ja leidsin juuksepiirilt suure sarve. Just kui Mooses, mõtlesin. Ei, Moosesel oli ikka kaks sarve, kui ta tuli alla Siinai mäelt, parandasin end ise. Kogu keha tundus kui läbi pekstud. Ma ei avastanud aga ühtki luumurdu ega haava, isegi mitte kriimustust. Vaatasin nüüd, kuidas on lugu reisikaaslasega. Ta lamas kõhuli, üks käsi välja sirutatud, teine keha all. Jalad olid põlvini paljad. Ta kleidi ja alusseeliku sabad olid jäänud lauavirna alla ning rõivad pingutasid ümber keha.

„Võime endile õnne soovida, et elame", ütlesin. „Surm on meist mööda läinud kahe tolli kaugusel."

Püüdsin ta rõivaid rusude alt välja kiskuda, aga see oli asjata jõupingutus.

„Katsuge veel!" julgustati mind. „Sest ei ole midagi, kui kleit rebeneb."

Tagajärgi ei olnud ka uuel katsel. Tundsin vaid, et mu käed said märjaks. Kohkusin — veri! Verd oli igal pool.

Küsisin ruttu: „Kust kohast olete haavatud?"

„Vist pealtpoolt põlve. Jalg valutas kangesti juba siis, kui minestusest ärkasin."

„Siis pean teid kiiresti riidest lahti kiskuma ja haava kinni siduma. Meil ei ole aega oodata. Võite verest tühjaks joosta. Katsuge rõivastest välja ronida!"

„Olen katsunud, aga ei saa. Käed ei pääse nööpide juurde."

„Ma aitan!" Sõrmed olid aga nii kohmetud, et nad nööpideni ei ulatunud, vaid kobasid ainult neiu rindu.

„Ärge jännake!" pahandas kaaslane. „Teist ei ole aitajat. Peame ootama, kuni tullakse ja lauad kõrvale lükatakse."

„Seda ei tohi! Kes teab, millal abi pärale jõuab? Lõikan te riided katki, päästan teid vangist ja seon haava kinni."

„Siin jään ju jumalaalasti!"

„Mis sellest! Mind te ei tarvitse häbeneda. Mu pea valutab nii kangesti, et mul on ükskõik, kas teil on riideid seljas või ei. Kui haav on kinni seotud, saate selga minu pintsaku ja püksid."

„Siis jääte teie alasti."

„Mulle jäävad vest ja aluspüksid." (Järgneb)

Paganluse hävitamine purustab muinaskandle

Huvitavaid seisukohti ja arvamusi karjalaste rahvaluule omapärast

„Kui teie loobute oma vanimast kultuurist, kalevalalisest pärandist selletõttu, et see on paganlik, siis hävitate te iseenese. Nii on Soomes juba suurel määral juhtunudki. Sest kõikjal kus usk ja ümberasustuspoliitika käivad käsikäes, tarvitatakse vägivalda üksikisiku siseelu vastu. Nii juhtus siis kui Rootsi tõi teile relvajõuga oma usu. Kõikjal, kus kuulutatakse, et ainult üks usk on hea ja õige, ilmnevad ka raskused. Selline mõtteviis, mida siin Soomes luteri kirik esindab, on selle aja tasemel olnud usu olemust mõistmata."

Nii mõtleb india müüdiuurija prof. John Karkala, New Yorgi ülikooli võrdleva keeleteaduse ja vana kirjanduse spetsialist. Ta on eriti huvitatud Kalevalast ja möödunud suvel tegi uurimismatka Soome, Heinävedel asuvasse uude Valamo kloostrisse. Ta uuris neid põhjusi, miks kalevalane kultuur säilus Karjalas pärast ortodoksliku usu sinna jõudmist.

Muistsed pärandid ei tohi hävineda

„Selline usk, mis tahab katkestada sidemeid vana pärandiga, kuna peab seda paganlikuks, ei taju põhiliselt sugugi usu olemust. Sellest mõistmatusest on läänemaades järgnenud meeletu loogika palvelus. Selle asemel hiina ja india filosoofia on alati teadnud, millal on õigem panna punkt loogikale ja kust algab müstika.

Aju füsioloogiline uurimine osutab sellele, et inimene kunagi pole võimeline täiesti muutma oma mõtteviisi ja tegevust, vaid meis säilub side algaegade mõtetega. Meil on ühine pärandatav alateadvus.

Sellest algajastust räägivad meile müüdid, pühad lood, mida Kalevala on täis kaanest kaaneni.

Need pühad jutustused on tänasel hetkel sügavalt tõelised, sest need on algajastul tekkinud. Need on kõik loova tegevuse eelduseks, sest inimene on iseasjas kahe punkti, aegade alguse ja praeguse hetkega ühenduses. Uskliku inimese ülesanne on jälgida Jumala antud eeskujusid, mida ta kordab oma rituaalides, toob need tänapäeva ja kohandab neid. Selline on ristiusu tehnika, elu Kristuse ajaloolise ja tänapäevase ühenduses on täielikult sama, kui algajastustega ühenduses olemine, kus ei määritleta ajaliselt Jumala sündi.

Pühad paigad, tundmatu jumal

Prof. Karkala katsub uurida, milline ühendus on ortodoksel kirikumuusikal ja Kalevala runolauludel olnud enne vana pärandi ja usu sünteesi. Kuna ortodoks kirik tuli Karjalasse ilma sõjaväe toetuseta, siis see tugevasti müstikavarjundiga usk tajus kohaliku kultuuripärandi tähendust ja tähtsust.

See ei tahtnud purustada Väinömöiselt kingiks jäetud kannelt ehk kultuuripärandit.

See ehitas vanale, see sulatas, ühendas, see säilitas.

„Veel tänapäevalgi, n.ö. paganlik kultuur ja kristliku usu ühendus ning sidemed ei põhjusta Karjalas mingeid tüliküsimusi. Vastupidi usk saab lisavärvi ja tugevustki sellest pärandist. Näiteks on praasnikapeod järjekordne jätk muinassoomlaste Ukko-jumala pidustusele. Nagu muinas-esiisade Ukko oli vihma ja põua jumalaks, nii on veel praegugi Karjalas Ilja, prohvet Elia, vihma ja põua isaks.

Karjalas oli võimalik kirikut hästi üles ehitada vanale „paganlikule" ohvrikivide paikadele, juba enne rahva hulgas pühaks peetud kohtadele. Sellisele leplikkusele vaevalt läänest tulnud „sõjaline usk olnuks võimeline".

„Teie usk kaotas oma jumalateenistustes palju kodumaist tähenduslikkust, kasutades õpetajate ja õpilaste vahelist shabloonilist dialoogi.

Teil ei ole sallivust teiste uskude, isegi mitte teiste kristlike uskude vastu.

Te hävitate „Väinö kandle", te ei anna väärtust pühadele paikadele."

Prof. Karkala ütleb, et meil oleks põhjust mitmes aspektis uuesti uurida algkristlikku lähenemisviisi. Siis Paulus näiteks andis täie väärtuse paganlikele pühapaikadele. Kui teda viidi Arheopaagile, ütles ta: „Käies ringi ja vaadates teie pühapaiku, ma leidsin ka altari, millele oli kirjutatud „Tundmatule Jumalale". Mida te kui tundmatut palute, seda tahan mina teile ilmutada."

Pauluse jumal oli Jumal, keda inimesed katsusid kobades leida, see Jumal, kus me oleme, elame ja liigume, mitte kaugel meist kellestki, ei ühegi usu monopol."

Naine loob mehe

Rahvuseepose ülesanne on vahendada teadmisi sellest, kuidas muinassümbolid nii vaimsed kui usulised, kanduvad sugupõlvest sugupõlve edasi. Kalevala tõlgitsuses tuleb minna mööda ristiusu ajastust ja uurida eelkristlikku ajastut.

John Karkala on eriti huvitatud Lemmikäise kujust. Kalevala ei vahenda siin enam mingeid usulisi müüte, sest sellistena usutakse palestiinlaste müüte, aga Lemminkäinen on ometi Jeesuse teisik, elu armastaja ja surma võitja. Jutustus Jeesuse surmast pole mingi algupärane lugu, juba paartuhat aastat enne Jeesuse aega jutustati samasugust lugu Osirisest ja tema ülestõusmisest.

Sama palju kui prof. Karkalat huvitab Lemmikäinen, huvitab teda ka Lemmikäise ema.

Lemmikäise ema on nimeta. Ta on põhitüüp, naiselik printsiip. Sügavaim teadmine muinaskultuuridest on naise valduses. Naise tähtsuse vähendamine tuli ajalukku ja ühiskonnakujunduse pilti hoopis hiljem. Lemmikäinen oli surma võitja vaid selletõttu, et ta ema ülim naiselikkus, ehitas talle koheselt uue elu.

„Usun, et naine võib veelgi luua mehe, vormides temast selle, mida on võimalik teha. Neist võimalusist on antud sügavaim intuitiivne teadmine just naisele", lõpetab prof. J. Karkala oma seletuse soome ajalehele.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

VABA EESTLANE

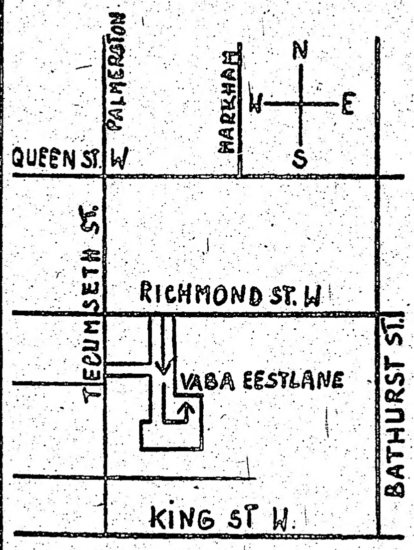

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul ... $3.25
esiküljel ... $3.75
tagaküljel ... $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

Viimasel ajal on palju jutte olümpiaehitustest Tallinnas. Purjeregatile tulijaile tahetakse jätta parimat muljet uute hotellide, restoranide, jahisadama ja muude taoliste ehituste püstitamise näol. Kui palju sellisest toretsemisest on kasu igipõlisele tallinlasele on iseasi. Hiljutisel külaskäigul Tallinnasse oli üalatoodud keskmise korterimaja peasissekäigu pildistajal võimalus tutvuda ka majas asuva kahele inimesele ettenähtud korteriga. Permanentseteks elementideks selles 13. ruutmeetrilises ruumis olid kitsas eeskoda riietekapiga, tilluke kapp veeklosetiga ja toa ühes nurgas asuv 1,5 meetri pikkune köögilett väikese pesukausiga Ruumiline jaotus söögi- ja magamisosadeks oli saavutatud mööbli ja kohvrite üksteise otsa asetamise teel. Köögiletil asus ka üheelemendiline elektri keeduplaat (vool ei olnud ilmselt rohkema tarvis piisav). Pesukaussi voolas kraanist külm vesi, kuid soe vesi tuli millegipärast tuua ämbriga keldris asuvast pesuköögist. Seletuste põhjal on sellised korterid mõeldud ajutise elamispaigana, kuid kas ajutine olukord peaks kestma üle kümne aasta on jällegi omaette küsimus. Kindel on aga see, et Tallinna külastaja lahkuks palju paremate muljetega kui olümpiaadi ettevalmistuste raamides ka oma inimeste korteriolud paraneksid.

Nii delikaatne ...NII MAHE

Balti mere rannikul eriti kasvatatud kartulitest valmistatud Baltic Vodka (Balti vodka) moodustab kombinatsiooni vana maailma oskusest ja tänapäeva maitsest.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

Uudiseid kodumaalt

Valga rajoonis imestavad paljud inimesed, miks on muutunud kasutamiskõlbmatuks 1976. aastal valminud Märdi raudbetoonsild Sihva-Restu maanteel. Miks küllaltki kapitaalne ja kallis ehitis ei pidanud vastu kahte aastatki? Nüüd on antud rahvale ka selgitus, kus öeldakse, et sillale tegi kahju üleujutus. ent asjatundjad leidsid vigu ka projektis ning silla ekspluateerimisel. Materjaalse kahju põhjustajaile määrati tasendusmaksud. Nüüd tuleb sild uuesti ümber teha raudbetoonitruubiks.

o

Okup. Eestist saabunud teateil on seal imelikul kombel kadunuks jäänud alates 9. septembrit Alfred Sööru, kes oli sündinud 4. augustil 1904. aastal. Ta oli lahkunud kodust 9. septembri varahommikul, et sõita Siniküll jõhvikaid korjama talviseks toidulisaks. Mees jäi sellest ajast jäljetult kadunuks. Nii ametlikud kui mitteametlikud otsimised ei ole andnud mingeid tagajärgi. Mõned peavad võimalikuks, et kadumajäänu kukkus soos mõnda laukasse, ning hukkuski seal. Teised laukasse kukkumist ei usu.

PARIM JÕULUKINK

VABA EESTLANE

TELLIMISE KUPONG:

Nimi ....

Aadress ....

....

Palun saata jõulukingina VABA EESTLANE 1 aastaks / ½ aastaks / 3 kuuks

Lisan $ .... **Hinnad lk. 3**

Tellija nimi ja aadress:

....

....

....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 5. detsembril 1978 — Tuesday, December 5, 1978

Eesti koorid rahvaste jõulukontserdil

Sellel aastal, pühapäeval, 10. detsembril Folk-Art Councili poolt korraldatud traditsioonilisel jõulueelsel raekoja kontserdil kõlab jälle ka eesti keel ja laul. Kontserdi algus on kell 2 peale lõunat. Kahe jõulu-meeleolulise lauluga esineb seal kammerkoor „Estonia".

Kammerkoor „Estonia" on grupp laulutugevaid eestlasi, kes dr. Roman Toi juhatamisel on ad hoc esindanud ja tutvustanud eesti koorilaulu. See on sündinud nii Ontario Choral Federation'i aastakongressidel, Trenti Seminarides, Karavanis ja värskelt demonstratsiooni - instrumendina Tartu Instituudis peetud loengul „Stiilidest eesti kooriloomingus".

Rosemary Lindau juhatatud muusikaliselt väga aktiivne ja tegev noortekoor „Lootus" liitub kammerkoorile veel kahe laulu esitamiseks.

„Lootuse" liitumisega Folk-Art Council'i jõulukontserdi eesti esindusse, kasvab meie laulutervitus 50-liikmeliseks muusikaliseks ühikuks.

Eestlaste esinemise ilmestamisele aitavad kaasa veel Rosemary Lindau soprani solistina, Heidi Laikve flöödil ja Leena Tiismann kella-mänguga.

Folk-Arts Council'i kontserdist võtavad osa paljude rahvaste koorid ja see algab eeloleval pühapäeval kell 2 peale lõunat. Sissepääs tasuta.

Taivan Hiina ja USA suhete takistajaks

TOKIO — Hiina peaministri abi Teng Hsiao-ping ütles, et normaalsed suhted Hiina ja Ameerika vahel oleksid saavutatavad kahe sekundiga, kui Taivani küsimuse saaks lahendatud. Hiina nõuab, et USA katkestaks oma suhted Taivaniga enne oma vahekordade korraldamist. Teng ütles veel, et ta on valmis Washingtoni külastama kui normaalsed suhted on jalule seatud. Reporterid räägivad, et 74-aastane Teng on öelnud Pekingis Jaapani poliitikameestele: „Kui kord Hiina-Ameerika vahekorrad on normaalsed, ma olen valmis lahkuma ja ühinema (Karl) Marxiga, kus ta ka ei oleks."

Vajatakse esimest armastajat

Stokholmi Eesti Teatril on nooremaid tegelasi vaja. Eriti suur on noorte meeste vajadus, kes ka laval julgeksid mängida esimese armastaja osa. Üks lavastus jäigi ära esimese armastaja puudusel.

Stokholmi Eesti Teatril on lähemal ajal kavas Külveti „Suletud aken", mis käsitleb satiiriliselt olukorda pagulaskonnas. Aken on suletud kodumaa poole.

Parempoolsete rahutusi Portugalis

OPORTO — Parempoolsed noored, kes kasutasid sõjalist natside tervitusvõtet, liikusid läbi Oporto südalinna purustades viis kommunistlikku ja vasakpoolset poliitilise partei asukohta enne, kui politsei nad pisargaasi ja nuiadega laiali ajas. Paljud rahutusega liitunud karjusid „Kaua elagu Salazar!" ja „Salazar tagasi!", mõeldes sellega viimast diktaatorit Antonio Salazari, kelle valitsus lõppes 1974. a. aprillis toimunud mässu ajal.

Uusi tänavarahutusi Iraanis

TEHERAN — Iraanis oli jälle uusi tänavarahutusi. Teheranis oli ägedat tulistamist, kui sõjavägi võitles tuhandete demonstrantidega, kes katsusid tormi jooksta USA saatkonnale. Paljud demonstrandid kandsid valget leinariietust, kuna „pühast sõjast" tagasiminek polnud kõigile kindel. Ametlikult teatatakse, et rahutuses said surma 7 ja 35 vigastada. Mitteametlikud arvud kõnelevad, et surmasaanute arv on 67.

KES ÜTLEB, ET KINK PEAKS OLEMA KALLIS . . .

ABISTAMISKOMITEEST VÕIB SAADA KINGI JUBA ALATES $1.50

Äri avatud alates 11. dets. igal äripäeval 10 homm. — 10 õ.

Eesti Majas

958 BROADVIEW AVENUE, TORONTO, ONT. M4K 2R6

TELEFON 461-1344

Möödunud pühapäeval oli, vaatamata halvale ilmale, rohke osavõtt EAK loteriist ja jõulumüügist. Pildil loosiostjaid õnneratta juurs. Vasakult EAK esimees A. Sepa, kassameister E. Toiger ja ostjaid, kelle hulgas vasakult neljas Elfriede Loosberg. Foto: Vaba Eestlane

Jõulukinkide ostuga meie ühiskonda abistamas

EAK kinkeäri juhataja Edith Ederma vestleb jõulukingituste probleemi lahendamise võimalustest nende äri kaudu

Eesti Abistamiskomitee Kanadas kinkeäris Eesti Majas on juba novembrist alates olnud pidevalt inimesi, kes on tahtnud varakult oma jõulukinkeprobleeme lahendada. Aastatega on EAK äri suutnud paljusid rahuldada ja tänavugi tullakse esmalt siia. Pealegi suurendas suvelõpul äri oma ruume ja nüüd on kaupu veelgi rohkem.

Küsimusele, mida on äril oma ostjaskonnale jõuludeks pakkuda, vastab Edith Ederma, et on katsutud kõiki endist viisi müügile saada. Käsitöid on tulnud juurde, heegeldatud salle ja voodikatteid.

„Oleme harva olnud nii hästi ettevalmistatud. Äris on hea valik puutöödest.

Need õllekannud on ainulaadsed, mida vanameister Aer teeb. Kuid ta ei jõua neid küllaldaselt valmistada ja tegijale järeltulijaid polegi.

Teiste tehtud on mõnes suuruses saunakappe," seletab ärijuht.

Klaasvitriin on täis villaseid lauakatteid, enamikus kõik eestlaste tehtud, kas Saksamaal või Taanis; viimasel maal on nende valmistajaks üks härra. E. Ederma ütleb, et enamus äris leiduvaid esemeid ongi kõik eestlastest käsitöötegijate valmistatud, kes sellega hoitakse tegevuses teistele rõõmu valmistamiseks.

Tekstiilesemetest on alati kaunid haapsalu rätikud.

Kuid laos on palju eesti rahvarõiva seelikuriiet ja vöösid.

Kui kellegil on veel erilisi soove, siis saab neid EAK kaudu täita. Kui aga omale pole rahvarõivast vaja, siis on saadaval eriti kauneid rahvarõivais nukke, mis on saadud Saksamaalt ja Kaliforniast.

Juba teist aastat on olnud nõutavaks kingituseks eesti-ingliskeelne kokaraamat. Postistreik on teinud EAK äriinimestele palju meelehärma, kuna jõulusaadetised on kaua teel olnud. Nüüd on hakanud kokaraamatud kohale jõudma, kuid huvi ja nõudmine on suurem kui postimehed neid jõuavad kätte tuua. Uueks kingituseks on samade autorite poolt välja antud ingliskeelne kokaraamat, mille esimesed eksemplarid on ka kohale jõudmas.

Eestlastel on alati olnud suur huvi raamatute vastu ja paljud valivad kingituseks raamatuid. EAK-l on veel Orto ülejääki, mida ostetakse väga palju, kuna need on hinnalt odavad. Kuid on ka valik suurteoseid, nagu „Eestlased Kanadas", „Soomepoisid", „Kustumatu nälg kunsti järele . . .", „Esto '76 album",

kuna teistest rahvastest sõpradele on sobivad A. Viirlaidi „Ristideta hauad" inglise keeles või soomepoiste võitlusi käsitlev „For Freedom Only".

Raamatute kõrval on rohke väljapanek heliplaatidest, nende hulgas mitmed hiljuti Rootsis valmistatud.

Kuid EAK äri on ka rohke kunstiteostest; siin on rahvarõivas neiusid E. Bishopilt ja A. Puström-Uusilt, maale J. Saarniidult ja teistelt, raamitud fotosuurendusi kodumaa linnadest. Rakenduskunsti poolel on rikkalik valik nahatöid. Nende kõrval on valik hõbe- ja kuldehteid, eestipäraseid sõlgi ja kette.

Otseste eesti käsitöötegijate toodete kõrval on mõnel määral soome maiustusi, pühadekohvi ja toatetttarbeid. Eestimaitselisi piparkooke on Annette tööstusest.

E. Ederma imetleb eestlaste oskuse ja leidlikkuse üle käsitöö alal.

Üks härra tõi Floridast hulgaliselt merikarpe ja nüüd teeb neist imeilusaid väikseid asju.

Tal on palju fantaasiat ja mõistab neist igasuguseid figuure kujundada. Need on väiksed, hinnalt kättesaadavad ja väga dekoratiivsed.

Kuid peale selle suure valiku on igale ostuhuvilisele või ostjale ülikülluses sõbralikkust ja lahkust, sellist jõulueelset elavat meeleolu tekitajat.

Lembitu pere pidas 29. sünnipäeva

Kolmas generatsioon astub rivisse

1. detsembril 1944 asutati Stokholmis esimene eesti skautrühm — Kalevi lipkond, mis tegutseb jätkuvalt eesti poiste kasvatamisel. Viis aastat hiljem — 27. novembril 1949 asutati esimene üksus Ameerika mandril, Torontos, mis Lembitu Maleva all pühitses novembris Peetri kiriku ruumides oma 29. aastapäeva. Uued noolepoisid Lembitu Malevas, kes aastapäeval andsid lubaduse, on eesti skautluse kolmas generatsioon. Nende isad alustasid paguluses hundudena.

Aastapäeva pidu algas kirikus palvusega, mille pidas maleva õpetaja praost Oskar Puhm. Pidustus jatkus skautliku aktusega all koguduse saalis, kus ava- ja tervitussõnad ütles skautüksuse juht Harold Kivi. Süüdati küünlad ja lauldi Lembitu laulu esimene salm.

Noolemurdmise tseremoonia teostas maleva vanem Heino Jõe ja pidulaua ette kutsuti sügisel malevasse astunud noolepoisid. Parviku juht Rein Raud selgitas neile lühikeses kõnes päeva tähtsust ja poisid andsid koos lugedes noolepoisi lubaduse. Juhid kinnitasid poistele kaela skaudirätikud Lembitu sõlega ja andsid neile nende nimenpoled. Iga poiss kirjutas oma nime Lembitu kilbile ja pani oma noole parviku nooletuppe. Lubaduse andjaid oli üheksa: Marti Juuse, Andreas Kurvits, Paul Kurvits, Uve Potisepp, Tarvo Puust, Erik Silmberg, Tarmo Sulev, Martin Tabur ja Toivo Träss.

Skautide tõotuse andmise juhatas sisse rühma juht Jaak Järve, millele järgnes pidulik tseremoonia.

Tõotuse andis koos poistega ka Elo Valdsaar, noor blond neiu, kes sügisel alustas Lembitu Malevas hundujuhina.

Poisid olid Karl Konze, Derek Pallandi ja Aleks Sepp.

Eesti Skautide Maleva Kanadas vanematepäeva ringkirja luges ette maleva juht smk Silver Kask ja andis üle skaudi hoolsusmärgi tublile ammukütile Andres Kasekambale. Maleva juht kasutas samas võimalus anda esialgset informatsiooni 1980. aastal Rootsis toimuva järgmise maailmalaagri ja lennu kohta.

Skautüksuse aastapäeval tähistatakse ka üksuse nimekangelase Sakala vanem Lembitu langemist 21. septembril 1217 Pala lahingus ja

antakse Lembitu hõbesõled poistele, kes oma püüdlikkusega kõige agaramalt järgivad Lembitu põhimõtteid.

Hõbesõled andis välja maleva abivanem Vello Soots, sõle saajad olid noolepoiss Tarvo Eistrat, ammukütt Paul Kängsepp ja mõõgamees Tõnu Naelapea.

Stokholmi Kalevi lipkonna ja Lembitu Maleva vahel sõlmitud verevendluse lepingut uuendatakse igal aastal piduliku ettelugemisega. Nahale kirjutatud lepingu rulli kannavad mõlemad üksused oma lipuvarda ümber. Kord aastas rullitakse see lahti. Lepingu teksti luges Tõnu Naelapea. Maleva rivijuht Arnold Kukk, kes oli pidustuse esindusliku külje korraldaja, andis nüüd käskluse lippudele ruumist lahkumiseks ja poistele võimaluse istumiseks. Skaudisõprade tervitused Lembitu perele andis edasi seltsi abiesimees dr. Jaan Roos, kutsudes kõiki seltsi liikmeteks.

Lembitu Malevas hundust skautmasteriks kasvanud juht Ain Allas kõneles nüüd teemal „Meeste ridadesse",

andes ülevaate ühest kasvatuslikust operatsioonist — skautide koondusest, mis oli toimunud samades ruumides alles nädal tagasi.

Kõnet täiendasid koondusel pildistatud diapositiivid ja tehtud helisalvestused. See oli huvitav poistele, kes piltidel esinesid tegelastena, veel rohkem aga vanematele — kellest enamus oli sama asja palju kordi läbi elanud oma skaudi- või gaidipõlves aastate eest.

Ettekannete osas lauldi ühiselt isamaa- ja skaudilaule. Noolepoisid näitasid Elo Valdsaare ja Alar Põldma juhtimisel käte ühendamisega Lembitu risti tegemist ja selle praktilist kasutamist. Skaudid esitasid ettekande silmaklappidest, kitsarinnalisusest ja Lembitu poiste sõprusringist. Vendurskaudid tutvustasid Lembitu sõlme sidumise trikki. Sünnipäevapidu lõppes kohvilauaga vanematele ja mahlakaevuga poistele, mille lisaks nauditi emade poolt rikkalikult kaasa toodud maitsvaid saiu, kooke ja küpsiseid. Joogi- ja maiustamise operatsiooni korraldasid Lembitu Maleva pereemad Hilja Varik ja Aino Toiger mõnede emade abiga. Perekondlik ja väga mõnus õhtu kestis kolm tundi ja lõppes kell 9.00.

Töökalendri kohaselt on Lembitu Maleva jõulukoondused 16. detsembril ja tegevus algab uuel aastal 6. jaanuaril. Nädalapäevad hiljem 13./14. jaanuaril sõidavad kõik üksused — väljaarvatud noolepoisid — Kotkajärvele Lembitu Lumelaagrisse 1/79.

Erik Udam vallandatud

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele Rootsis kodumaalt saabunud informatsiooni kohaselt on Erik Udam vallandatud oma töökohalt Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse juures, asukohaga Tallinnas, Lai tänav 29/31, kus ta töötas elektriinsener-projekteerijana.

Erik Udam on sündinud 10. juulil 1938 Tallinnas. Lõpetanud Tallinna 22. keskkooli. Mõisteti detsembris 1955 rahvusliku sisuga üleskutsete valmistamise ja ülespanemise eest Tallinna 2 keskkooli teadetetahvlile 6 aastaks sunnitööle. Vabanes 1956 ühenduses Stalini hukkamõistmisega. Lõpetas Tallinna Polütehnilise Instituudi. Arreteeriti teistkordselt 1962 Türi-Allikul ja mõisteti detsembris 1962 koos Enn Tarto, Toivo Uibo, Tarmo Kiiki, Valdo Reinarti ja Priit Sillaga 5½ aastaks sunnitööle „Eesti Rahvuslaste Liidu" nimelisest organisatsioonist osavõtmise pärast. Vabanes 1967.,

Seoses KGB arvete õiendamisega Eesti Demokraatliku Liikumise esindajate kallal 1974—75 kutsuti Erik Udam tunnistajana eeluurimisele. Oli 1976 KGB survel sunnitud oma töökohalt lahkuma.

Kevadel 1977 tegi KGB-major Albert Molok talle pakkumise organiseerida 200.000-rublalise tasu eest KGB poolt kontrollitavad Helsingi-grupid.

Udam paljastas 1. juulil 1977 Moskvas kindral Pjotr Grigorenko korteris lääneajakirjanikele korraldatud pressikonverentsil KGB provokatsioonilise pakkumise.

16. novembril 1977 korraldas KGB Erik Udami korteris läbiotsimise, tuues ettekäändeks Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu tõstetud süüasja.

16. jaanuaril 1978 kuulati Erik Udam üle Viktoras Petkuse süüasjas KGB-major M. Zhukovi poolt.

Seoses okupatsioonivõimu poolt Vilniuses lavastatud protsessiga kimbutas KGB korduvalt Erik Udamit.

Nüüd on KGB mõjutanud tööandjat — seekord Restaureerimisvalitsust vallandama Erik Udami, kel ei ole veel õnnestunud uut töökohta leida.

Sündmuste kalender

- **Laupäeval, 9. dets. kell 6 õ. EELK Peetri kirikus Cantate Domino ja Montreali Segakoori jõulukontsert.**
- **Laupäeval, 9. ja pühapäeval, 10. dets. kell 11 e.l.—9 õ. Eesti Maja väikses saalis Abel Lee kunstinäitus — valik loomingut aastaist 1968—1978.**
- **Laupäeval, 9. dets. kell 3 p.l. avatakse E. Baptisti kiriku alumises saalis Peeter Kaupsi maalide näitus. Näitus jääb avatuks 16. detsembrini, olles avatud laupäeval kl. 3—9, reedel kl. 6—9.**
- **Pühapäeval, 10. dets. kell 11 homm. Peetri kirikus kontsert-jumalateenistus. Laulab Montreali Segakoor.**
- **Pühapäeval, 10. dets. kell 2 p.l. Eesti Majas T. E. S. Täienduskooli jõulupuu.**

Uus põgenike katastroof Malaisias

BESUT, Malaisia — Paat vietnami põgenikega, mis tahtis maabuda Malaisia rannikul, lükati vihaste küla elanike poolt merele, kus see liigse inimeste arvu tõttu ümber läks. Arvatakse, et 142 paadis olijat uppusid. See oli teine õnnetus põgenikega viimase kahe nädala jooksul. Malaisia tõkestab põgenikelaevade randumist, kuna nad kardavad, et põgenike hulgas on neid, kes kaasatoodud relvadega tahavad alustada geriljavõitlust Malaisias.

Leiva hind tõuseb

OTTAWA — Leiva hind võib tõusta kuni 12 centi eesoleval aastal, öeldi Bakeri Council of Canada esindaja poolt. Päev varem oli Kanada Wheat Board minister Otto Lang öelnud, et hinnatõus on 5 centi. Hinnatõusu põhjustab valitsuse toetuse maksmine veskitele, mille tõttu nisu hind tõuseb praeguselt $3.25 bushelilt $4.80-le. Toetuse andmise lõpetamisega säästab valitsus 110 miljonit dollarit aastas. Kuigi hinnatõus nisult on 5 centi, on samaaegselt mitmed kulud suurenenud ja teevad tõusu kahekordseks.